

พันธุ์ระยอง 90

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ CMC 76 กับพันธุ์ V43 ผสมและคัดเลือกพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง ไร่ระยองพันธุ์ในปี พ.ศ. 2543

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นมีลักษณะโค้ง สีน้ำตาลอ่อน สูงประมาณ 165 เซนติเมตร มีระดับการแตกกิ่ง 0-2 ระดับ ระดับความสูงการแตกกิ่งระดับแรก 120-140 เซนติเมตร กิ่งทำมุมกับลำต้น 75-90 องศา แผลนใบรูปร่างเป็นแบบใบหอก ใบแก่สีเขียวเข้ม ยอดอ่อนและก้านใบสีเขียวอ่อน หัวรูปร่างยาวเรียว เปลือกหัวสีน้ำตาลเข้ม เนื้อในสีขาว (ภาพที่ 1)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	3.8	ตัน / ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	24	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	27-29	เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่ที่ดินอุดมสมบูรณ์ และเปอร์เซ็นต์แป้งสูงแม้ปลูกในพื้นที่เป็นดินทราย
2. ผลผลิตหัวสดสูง เมื่อเก็บเกี่ยวอายุ 12 เดือน
3. มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง ประมาณ 24 เปอร์เซ็นต์ ในฤดูฝน
4. ผลผลิตมันแห้งสูง 1.4 ตัน/ไร่ และผลผลิตแป้ง 0.96 ตัน/ไร่
5. ต้านทานต่อโรคใบไหม้

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ต้นฤดูฝน เดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน

พื้นที่แนะนำ : สามารถปลูกได้ดีทั้งในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีดินค่อนข้างดี

ข้อควรระวัง :

1. ต้นพันธุ์เมื่อตัดมาแล้วต้องรีบปลูกภายใน 2 สัปดาห์ เพราะความงอกจะลดลงอย่างรวดเร็ว
2. ถ้าปลูกในสภาพดินดีให้ทรงต้นไม่ดี จะแตกกิ่งมากทำให้การจัดการยาก ขนาดหัวโตไม่สม่ำเสมอ จึงไม่เหมาะกับการใช้เครื่องขุด
3. ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ที่พบการแพร่ระบาดของแมลงหรือชาวอยู่เสมอ
4. ดอบสนองต่อปุ๋ยและความอุดมสมบูรณ์ของดิน จึงให้ผลผลิตสูงในดินที่ดีหรือค่อนข้างดี ควรใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ (สูตร 15-7-18 หรือ 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่)
5. ลำต้นมีลักษณะโค้งถ้าหากแตกกิ่ง จะทำให้ปฏิบัติดูแลรักษาได้ยาก
6. ต้นพันธุ์สูญเสียความงอกเร็ว และไม่ทนแล้ง จึงไม่เหมาะกับการปลูกปลายฤดูฝน เมื่อตัดต้นพันธุ์แล้วควรรีบปลูก ไม่ควรเก็บต้นพันธุ์ไว้นานเกิน 2 สัปดาห์ เพราะความงอกลดลง

ภาพที่ 1 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 90 ลำต้นโค้ง สีน้ำตาล แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีเขียวอ่อน ก้านใบสีเขียวอ่อน หัวสีเขียว เนื้อสีขาว

พันธุ์ระยอง 5

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ 27-77-10 กับพันธุ์ระยอง 3 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง รับผิดชอบพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2537

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นสีเขียวอมน้ำตาล สูงประมาณ 170 เซนติเมตร มีระดับการแตกกิ่ง 2-3 ระดับ ระดับความสูงการแตกกิ่งระดับแรก 100-120 เซนติเมตร กิ่งทำมุมกับลำต้น 15-30 องศา แผ่นใบรูปร่างเป็นแบบใบหอก ใบแก่สีเขียวเข้ม ยอดอ่อนสีม่วงอมน้ำตาล ก้านใบสีแดงเข้ม หัวรูปร่างอ้วนป้อม เปลือกหัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีขาว (ภาพที่ 2)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	4.42	ตัน/ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	22.7	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	25-27	เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. ให้ผลผลิตสูง และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ปลูกได้ทั้งต้นและปลายฤดูฝน
2. ถ้าปลูกในสภาพดินดีจะให้ผลผลิตสูงมาก ปริมาณแป้งในหัวสดปานกลาง ต้นไม่หักล้ม

3. ผลผลิตมันแห้งสูง 1.55 ตัน/ไร่ และผลผลิตแป้ง 1.03 ตัน/ไร่
4. ให้ผลผลิตสูงเช่นเดียวกันพันธุ์ระยอง 60 เมื่อเก็บเกี่ยวอายุ 8 เดือน จึงเหมาะกับการเก็บเกี่ยวอายุ 8-12 เดือน ด้านทานไรแดง
5. มีความงอกของท่อนพันธุ์ที่ชำปลูกดี และต้นพันธุ์อยู่รอดจนถึงเวลาเก็บเกี่ยวสูง 93 เปอร์เซ็นต์
6. ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้กว้างกว่ามันสำปะหลังพันธุ์อื่น ๆ
7. ด้านทานปานกลางต่อโรคใบจุด

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ต้นฤดูฝน เดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ปลายฤดูฝน เดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม

พื้นที่แนะนำ : สามารถปลูกได้ดีทั้งในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อควรระวัง :

1. ให้ผลผลิตต่ำเมื่อปลูกในดินเลว อ่อนแอต่อโรคใบไหม้และใบจุด
2. ไม่ต้านทานต่อโรคใบไหม้เป็นโรคใบไหม้ได้ง่ายกว่าพันธุ์อื่นๆ แต่อาการไม่รุนแรงถึงกับทำให้ต้นตาย

ภาพที่ 2 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 5 ลำต้นสีเขียวอมน้ำตาลอ่อน แดกกิ่ง ยอดอ่อนสีเขียวอมน้ำตาล ก้านใบสีแดงเข้ม หัวสีปานกลาง เนื้อสีขาว

พันธุ์ระยอง 72

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ระยอง 1 กับพันธุ์ระยอง 5 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง รับผิดชอบพันธุ์ในปี พ.ศ. 2543

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นสีเขียวเงินสูงประมาณ 200 เซนติเมตร มีระดับการแตกกิ่ง 0-1 ระดับ ความสูงของการแตกกิ่งระดับแรก 130-140 เซนติเมตร กิ่งทำมุมกับลำต้น 60-75 องศา ใบแก่สีเขียวเข้ม ก้านใบสีแดงเข้ม ความยาวก้านใบ 25-30 เซนติเมตร ยอดอ่อนสีม่วง เปลือกหัวสีขาวนวล เนื้อในสีขาว(ภาพที่ 3)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	5.1 ตัน/ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	20-22 เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	24 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. เป็นพันธุ์ที่ปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในพื้นที่ที่เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย แต่ถ้าปลูกในสภาพดินดีจะให้ผลผลิตสูงมาก ให้ผลผลิตแป้ง 1.23 ตัน/ไร่ และผลผลิตมันแห้ง 1.91 ตัน/ไร่
2. ปลูกได้ทั้งต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน อายุเก็บเกี่ยว 8-12 เดือน
3. ต้นพันธุ์มีคุณภาพดี และทนแล้ง
4. ท่อนพันธุ์มีความอยู่รอดถึงเก็บเกี่ยวสูงถึง 92 เปอร์เซ็นต์
5. ทรงต้นดี แตกกิ่งบ้างเล็กน้อยในระดับที่สูงจากโคนต้น ทำให้ขยายพันธุ์ได้มากขึ้น
6. ต้านทานต่อโรคใบจุด และต้านทานปานกลางต่อโรคใบไหม้

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ต้นฤดูฝน เดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ปลายฤดูฝน เดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม

พื้นที่แนะนำ : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อควรระวัง :

1. ปริมาณแป้งในหัวสดต่ำมาก ถ้าเก็บเกี่ยวช่วงหน้าฝน ขนาดหัวโตไม่สม่ำเสมอ มีก้านหัว หัวขาดง่าย จึงไม่เหมาะกับการใช้เครื่องขุด
2. ให้เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำเมื่อปลูกในภาคตะวันออก
3. เมื่อปลูกในภาคตะวันออก ไม่ควรเก็บเกี่ยวในฤดูฝน เพราะอาจทำให้มีแป้งต่ำกว่า 20%

ภาพที่ 3 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72 ลำต้นสีเขียว ไม่แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีม่วง ก้านใบสีแดงเข้มหัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อสีขาว

พันธุ์ระยอง 7

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ CMR30-71-25 กับพันธุ์ OMR29-20-118 ผสมและคัดเลือกพันธุ์ที่ ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง รับรองพันธุ์ในปี พ.ศ. 2548

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นสีน้ำตาลอ่อน ต้นตั้งตรง ไม่โค้งงอ ไม่แตกกิ่ง เมื่ออายุ 1 ปี สูง 183 เซนติเมตร มีจำนวนลำต้นที่แตกจากท่อนปลูมากกว่าพันธุ์อื่นๆ ก้านใบสีเขียวอ่อน แฉกใบกลางเป็นรูปใบหอก ใบและยอดอ่อนสีเขียวอ่อน หัวสีครีม เนื้อของหัวสีขาว ไม่มีก้านหัว (ภาพที่ 4)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	6.1 ตัน / ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	23 เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	27-29 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. ถ้าปลูกในดินดีที่มีความชื้นสูงจะให้ผลผลิตและปริมาณแป้งในหัวสดสูงมาก
2. ท่อนพันธุ์งอกเร็วมาก ลงหัวเร็ว ไม่เกิดปัญหาต้นหักล้ม ขนาดหัวใกล้เคียงกัน เรียงเป็นชั้นรอบโคนต้น

3. ให้ผลผลิตสูงโดยเฉพาะในที่ที่อุดมสมบูรณ์

4. ปลุกได้ทั้งในฤดูฝนและปลายฤดูฝนแต่เหมาะที่จะปลุกในฤดูฝนมากกว่า เพราะงอกเร็ว และมีความอยู่รอดสูง

5. เก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 10-16 เดือน ผลผลิตหัวสดสูงถึง 6.1 ตันต่อไร่

6. เหมาะสำหรับการใช้เครื่องขุดมันสำปะหลังติดท้ายแทรกเตอร์ หรือเครื่องขุดด้วยมือ เนื่องจากไม่มีก้านของหัว และมีจำนวนหัวมากออกรอบโคนต้น

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลุกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

พื้นที่แนะนำ : ปลุกได้ดีในแหล่งปลูกมันสำปะหลัง

ข้อควรระวัง :

1. ถ้าปลูกในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและกระเทบภาวะแล้งยาวนาน หลังจากได้รับน้ำฝนอีกครั้ง จะเกิดการแตกตามลำต้นมากกว่าในสภาพปกติ ทำให้ได้ปริมาณท่อนพันธุ์ที่จะนำไปปลูกลดลง

2. ค่อนข้างอ่อนแอต่อไรแดงและโรคใบไหม้

ภาพที่ 4 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 7 ลำต้นสีน้ำตาล ไม่แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีเขียวอ่อน ก้านใบสีเขียวอ่อนอมชมพู หัวสีน้ำตาลปานกลาง เนื้อสีขาว

พันธุ์ระยอง 9

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ CMR31-19-23 และพันธุ์ OMR29-20-118⁷ ผสมและคัดเลือกพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง รับรองพันธุ์ในปี พ.ศ. 2549

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นสีน้ำตาลอมเหลือง ไม่ค่อยแตกกิ่ง เมื่ออายุ 1 ปี สูง 235 เซนติเมตร แตกกิ่งน้อยอยู่ในระดับ 0-2 ความสูงที่แตกกิ่ง 160-190 เซนติเมตร มุมของกิ่ง 45-60 องศา ก้านใบสีเขียวอ่อนอมชมพูมีความยาว 25-30 เซนติเมตร แฉกใบกลางเป็นรูปใบหอก ใบและยอดอ่อนสีเขียวอ่อน หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อของหัวสีขาว (ภาพที่ 5)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	4.9	ตัน/ไร่
ผลผลิตมันแห้ง	2.11	ตัน/ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	24	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	28-31	เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. ให้ผลผลิตและเปอร์เซ็นต์แป้งสูง เหมาะสำหรับอุตสาหกรรมเอทานอล และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ ได้แก่ แป้งมัน มันเส้น และมันอัดเม็ด
2. ให้ผลผลิตเอทานอลสูงทุกอายุเก็บเกี่ยว เมื่ออายุเก็บเกี่ยว 8 12 และ 18 เดือน ให้เอทานอล 191 208 และ 194 ลิตรต่อตันหัวสดตามลำดับ
3. ทรงต้นดี ลำต้นสูงตรง สะดวกในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว
4. มีอัตราการขยายพันธุ์สูงกว่า 1:8

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลูกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

พื้นที่แนะนำ : ปลูกได้ดีในทุกแหล่งปลูกมันสำปะหลัง ศักยภาพในการให้ผลผลิตขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และการดูแลรักษา

ข้อควรระวัง :

1. ควรเก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 1 ปี เนื่องจากมีเปอร์เซ็นต์แป้งสูงแต่สะสมน้ำหนักช้า การเก็บเกี่ยวเร็วจะให้ผลผลิตหัวสดต่ำกว่าพันธุ์มาตรฐานอื่นๆ
2. ไม่ต้านทานไรแดง ในพื้นที่ที่นิยมปลูกมันสำปะหลังปลายฤดูฝนและมีไรแดงระบาดจึงไม่ควรปลูกพันธุ์ระยอง 9
3. ไม่เหมาะสำหรับดินร่วนเหนียว และดินร่วนปนลูกรัง เนื่องจากจะมีการเจริญเติบโตทางลำต้นมากกว่าการสร้างหัว
4. ถ้าปลูกในสภาพดินดี จะทำให้ลำต้นโตมากและลงหัวช้า

ภาพที่ 5 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 9 ลำต้นสีน้ำตาล ไม่แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีเขียวอ่อนอมน้ำตาล

ก้านใบสีเขียวอ่อนอมชมพู หัวสีน้ำตาลปานกลาง เนื้อสีขาว

พันธุ์ระยอง 11

ประวัติ : เป็นพันธุ์มันสำปะหลังที่ได้จากการผสมข้าม โดยใช้พันธุ์ระยอง 5 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงเป็นแม่ และพันธุ์ที่มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง คือ พันธุ์ OMR29-20-118 เป็นพ่อ ในพ.ศ.2535 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง รับผิดชอบพันธุ์ในปี พ.ศ. 2553

ลักษณะประจำพันธุ์ : ลำต้นสีเขียวเงิน ความสูงประมาณ 170 - 220 เซนติเมตร ลำต้นโค้งเล็กน้อย มีน้ำหนักตันดี มีการแตกกิ่ง ที่ระดับความสูงใกล้เคียง กิ่งทามุม 60-90 องศา กับลำต้น มีจำนวนลำที่ใช้ทำพันธุ์ 1-3 ลำต่อต้น ส่วนใหญ่มี 2 ลำ ก้านใบสีเขียวอมแดง ใบกลางเป็นรูปใบหอก ใบแกสีเขียวเข้ม ยอดอ่อนสีน้ำตาลอมเขียว เปลือกนอกของหัวสีน้ำตาล เนื้อของหัวสีขาว (ภาพที่ 6)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	4.77	ตัน / ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	25.8	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	28.4	เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง และให้ผลผลิตสูง เหมาะสมกับอุตสาหกรรมแป้งและมันเส้น

2. มีเปอร์เซ็นต์มันแห้ง 42.8 เปอร์เซ็นต์ ให้ผลผลิตมันแห้ง 2.00 ตันต่อไร่
3. ต้นพันธุ์แข็งแรง
4. ด้านทานโรคใบไหม้
5. ทนความแห้งแล้งได้ดี
6. เก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 10-18 เดือน

พื้นที่แนะนำ : ปลูกได้ดีในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั่วไป ศักยภาพในการให้ผลผลิตขึ้นกับศักยภาพของพื้นที่และการดูแลรักษา ให้ผลผลิตได้ดีในพื้นที่ดินร่วนปนทรายถึงร่วนเหนียวปนทรายที่อุดมสมบูรณ์ปานกลาง ทนสภาพดินต่างที่มีเม็ดปูนปะปนในพื้นที่ภาคกลางได้

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลูกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

ข้อควรระวัง :

1. ควรเก็บเกี่ยวเมื่ออายุประมาณ 1 ปี ถ้าเก็บเกี่ยวเร็วจะให้ผลผลิตหัวสดต่ำกว่าพันธุ์รับรองพันธุ์อื่น ๆ เช่น ระยะเวลา 5 ระยะเวลา 72 ระยะเวลา 90 และเกษตรศาสตร์ 50 เนื่องจากพันธุ์ CMR35-22-196 มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง แต่สะสมน้ำหนักช้า
2. ไม่เหมาะกับพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ(ปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า 1 เปอร์เซ็นต์)

ภาพที่ 6 มันสำปะหลังพันธุ์ระยะยง 11 ลำต้นสีเขียว แตกกิ่งไกลยอด ยอดอ่อนสีม่วง ก้านใบสีเขียวอมแดงจาง ๆ หัวสีน้ำตาล เนื้อสีขาว

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ระยอง 1 และระยอง 90 รับรองพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์¹⁰
ในปี พ.ศ. 2535

ลักษณะประจำพันธุ์ : ยอดอ่อนสีม่วงใบแก่สีเขียวเข้ม ก้านใบสีเขียว บางครั้งมีสีแดงอมม่วงที่ปลายทั้งสองด้านของก้านใบ ลำต้นโค้ง สีเขียวเงิน มีลำต้น 1-3 ลำต่อต้น มีการแตกกิ่ง 0-2 ระดับ ที่ระดับความสูงใกล้เคียงยอด ความสูงของต้นประมาณ 190 เซนติเมตร เปลือกนอกของหัวสีน้ำตาลเนื้อสีขาวครีม(ภาพที่ 7)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	4.4	ตัน/ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝน	23	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง	28	เปอร์เซ็นต์

ข้อเสีย : เมื่อนำไปปลูกในสภาพดินดีจะทำให้ลำต้นโต หักล้มง่าย ทำให้ผลผลิตลดลงและขนาดของหัวไม่สม่ำเสมอ มีก้านหัว จึงไม่เหมาะกับการใช้เครื่องปลูก

ลักษณะเด่น :

1. เปอร์เซ็นต์แป้งสูง ผลผลิตสูง
2. ทนทานต่อสภาพแวดล้อมทั่วไปได้ดี
3. ต้นพันธุ์แข็งแรง
4. ทนความแห้งแล้งได้ดี

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลูกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

พื้นที่แนะนำ : ปลูกได้ดีในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั่วไป

ข้อควรระวัง : ในบางพื้นที่จะมีการแตกกิ่งมากและกิ่งแผ่ขยายทำมุมกว้าง

ภาพที่ 7 มั่นสำปะหลังพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ลักษณะลำต้นสีเขียว ยอดอ่อนสีม่วง ก้านใบสีเขียวอมแดงจาง ๆ
หัวสีน้ำตาลปานกลาง เนื้อสีขาว

พันธุ์หัวยบง 60

ประวัติ : เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ระยอง 5 และเกษตรศาสตร์ 50 รับรองพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548 ได้รับพระราชทานชื่อพันธุ์ว่า “หัวยบง 60” จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์พระราชูปถัมภ์ของมูลนิธิฯ

ลักษณะประจำพันธุ์ : ความสูง 180-250 เซนติเมตร ยอดสีม่วงอ่อนและไม่มีขนอ่อน ก้านใบเขียวอมม่วง ลำต้นสีเขียวเงิน สีเปลือกหัวน้ำตาล สีเนื้อหัวมีสีขาว (ภาพที่ 8)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	5.0-6.4	ตัน / ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยว	25.8	เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่น :

1. ให้ผลผลิตสูง และมีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง
2. ต้นพันธุ์แข็งแรง เปอร์เซ็นต์ความงอกและความอยู่รอดสูง
3. ต้านทานโรคใบจุดปานกลาง

4. มีปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ไม่ใช่แป้งที่ละลายน้ำได้ เช่น น้ำตาลอยู่ต่ำ ซึ่งจะทำให้ได้ปริมาณแป้งต่อหัว¹²มาก เพราะการมีน้ำตาลมากจะทำให้แป้งที่จะสกัดได้จากหัวมันสำปะหลังลดลง

5. แป้งมีความหนืดสูง สามารถนำไปใช้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลายชนิด

6. ทนทานต่อความแห้งแล้งได้ดี

7. ต้านทานโรคใบจุดปานกลาง

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลูกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

พื้นที่แนะนำ : ปลูกได้ดีในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั่วไป

ข้อควรระวัง :

1. หากปลูกในสภาพดินอุดมสมบูรณ์สูง ลำต้นจะแตกกิ่งมาก ลงหัวน้อย ทำให้ผลผลิตลดลง

2. ขนาดหัวโตไม่สม่ำเสมอ มีก้านหัว จึงไม่เหมาะกับการใช้เครื่องชุด

3. ไม่ควรเก็บเกี่ยวอายุน้อยกว่า 10 เดือน

ภาพที่ 8 มันสำปะหลังพันธุ์หัวยบง 60 ลำต้นสีเขียว แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีน้ำตาล ก้านใบสีเขียวอมแดงจางๆ หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อสีขาว

พันธุ์หัวยบง 80

ประวัติ : เป็นมันสำปะหลังที่พัฒนาขึ้นมา โดยความร่วมมือของนักวิชาการจาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์¹³ และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย พันธุ์นี้เกิดจาก การผสมพันธุ์ ระหว่าง พันธุ์ระยอง 5 และ เกษตรศาสตร์ 50 ตั้งแต่ พ.ศ.2535 ทำการคัดเลือกและทดสอบ ตั้งแต่ พ.ศ.2535-2542 รับรองพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2551

ลักษณะประจำพันธุ์ : ทรงต้นค่อนข้างตั้งตรง ความสูง 200-250 เซนติเมตร ยอดสีเขียวอ่อน และไม่มีขนอ่อน ก้านใบเขียวอมแดง ลำต้นสีเขียวเงิน ไม่มีการแตกกิ่ง สีเปลือกหัวน้ำตาลอ่อน สีเนื้อหัวมีสีขาว (ภาพที่ 9)

คุณสมบัติ :

ผลผลิตหัวสด	4.9	ตัน / ไร่
ปริมาณแป้งที่เก็บเกี่ยว	27.3	เปอร์เซ็นต์
ปริมาณไซยาไนด์ในหัว	707	มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง

ลักษณะเด่น :

1. มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง และให้ผลผลิตสูงผลผลิตใกล้เคียงกับพันธุ์ห้วยบง 60 แต่มีปริมาณแป้งในหัวสูงกว่าพันธุ์ห้วยบง 60 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ทำให้ได้ผลผลิตมันแห้ง มันเส้น และแป้งสูงกว่าพันธุ์ดังกล่าว
2. ต้นพันธุ์แข็งแรง ท่อนพันธุ์งอกได้ดี ลำต้นสูง ไม่มีกิ่ง ทำให้สะดวกในการเก็บเกี่ยวและเก็บท่อนพันธุ์ไว้ปลูกต่อ และสามารถปลูกในระยะที่ถี่ขึ้นทำให้เพิ่มจำนวนต้นปลูกต่อไร่ให้สูงขึ้นได้
3. มีปริมาณแป้ง มันแห้ง และไซยาไนด์ในหัวสูง เหมาะสำหรับใช้แปรรูปในอุตสาหกรรมแป้ง มันเส้น และเอทานอล
4. ผลผลิตตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมได้สูง เหมาะกับการส่งเสริมในเขตที่มีศักยภาพของผลผลิตสูง หรือเกษตรกรก้าวหน้า

ฤดูปลูกที่เหมาะสม : ปลูกได้ดีทั้งต้นและปลายฤดูฝน

พื้นที่แนะนำ : ปลูกได้ดีในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั่วไป

ข้อควรระวัง :

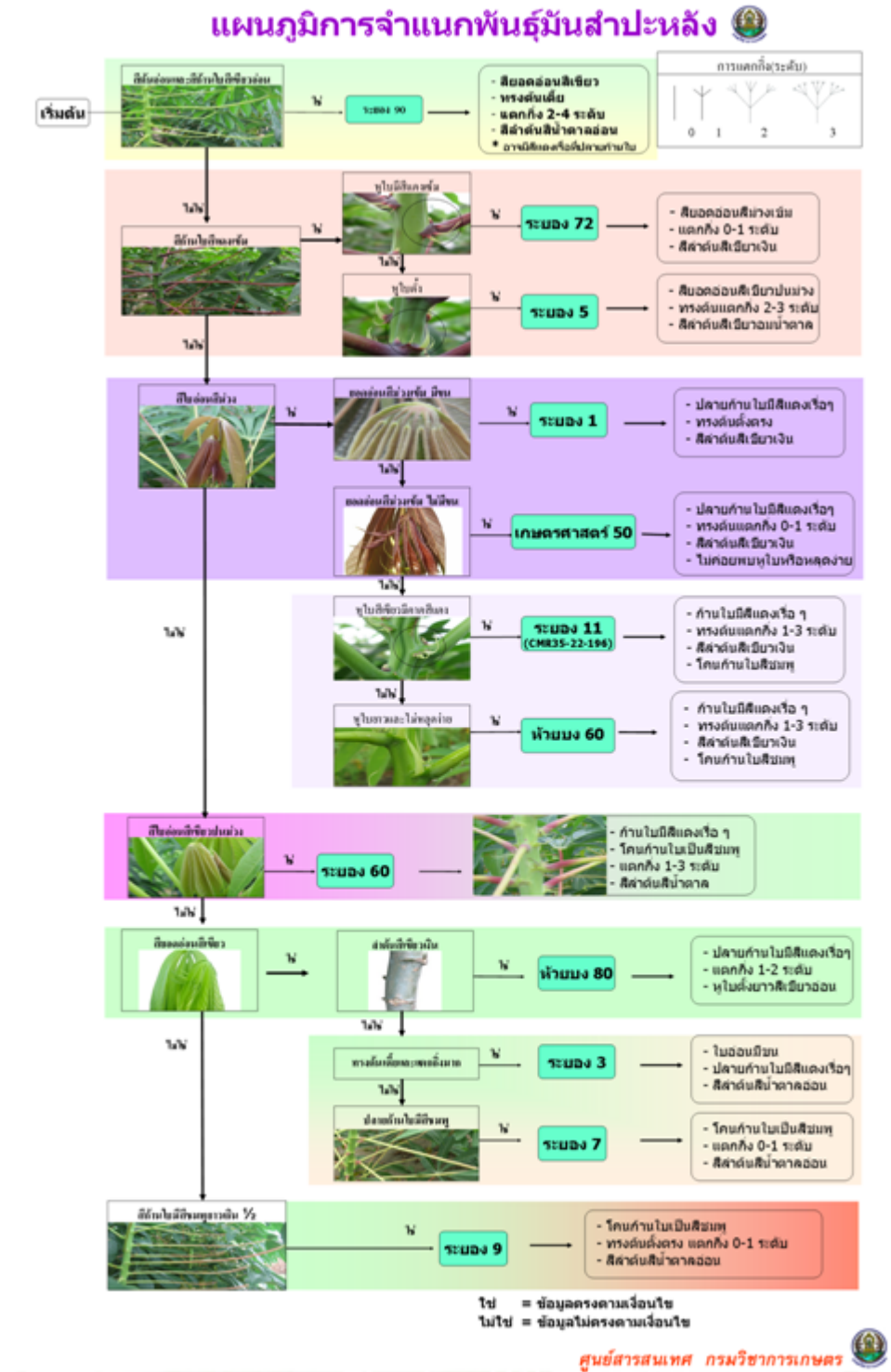
1. ในพื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์จะมีการแตกกิ่งมาก
2. ไม่ควรเก็บเกี่ยวอายุน้อยกว่า 10 เดือน

ภาพที่ 9 มันสำปะหลังพันธุ์หัวยบง 80 ลำต้นสีเขียว ไม่แตกกิ่ง ยอดอ่อนสีเขียวอ่อน ก้านใบสีเขียว หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อสีขาว

การจำแนกพันธุ์มันสำปะหลัง

พันธุ์มันสำปะหลังแต่ละพันธุ์มีลักษณะภายนอกที่แตกต่างกัน ซึ่งเกษตรกรสามารถที่จะแยกได้ว่าพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูกเป็นพันธุ์อะไร โดยพิจารณาจากแผนภูมิการจำแนกพันธุ์มันสำปะหลังในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แผนภูมิการจำแนกพันธุ์มันสำปะหลัง

พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่

พันธุ์มันสำปะหลังแต่ละพันธุ์มีความสามารถที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้แตกต่างกัน ดังนั้น มันสำปะหลังพันธุ์เดียวกันแต่ปลูกต่างสภาพแวดล้อมกัน จะให้ผลผลิตแตกต่างกัน ซึ่งพันธุ์มันสำปะหลังแต่ละพันธุ์มีความเหมาะสมเฉพาะพื้นที่ของจังหวัดต่างๆในเขตภาคกลางและภาคตะวันตกมี ดังนี้

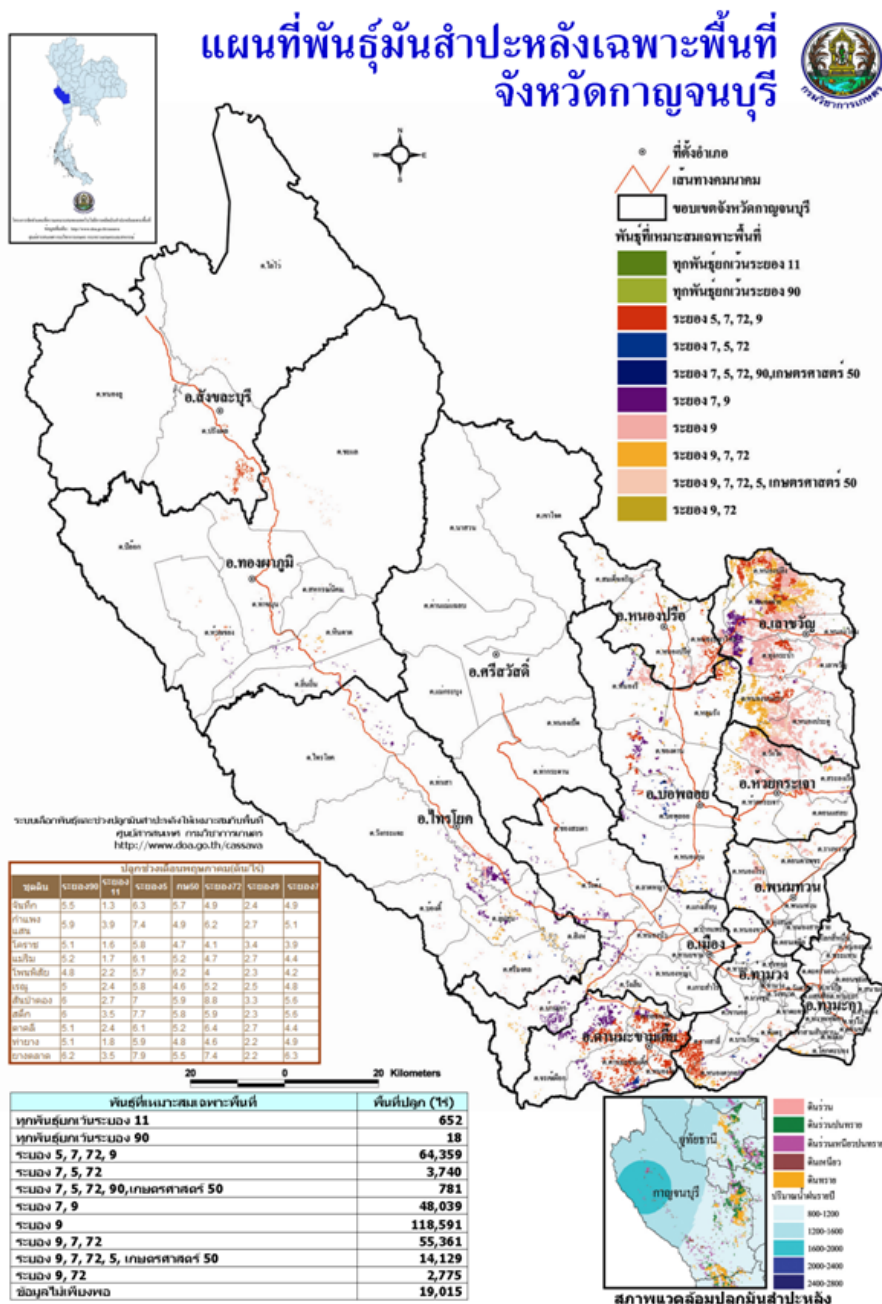
กาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 252,000 ไร่ กระจายอยู่ในทุกอำเภอ (ภาพที่ 11) เนื้อดินที่ปลูกมันสำปะหลังมีหลากหลาย เช่น ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด ดินเหนียวปนทรายแฉะ ดินร่วนปนทราย และทรายปนดินร่วน เป็นต้น สำหรับชุดดินมีมากกว่า 20 ชุดดิน เช่น โคราซ เรณู สดึก ท่ายาง กำแพงแสน ยางตลาด ปากช่อง ด่านซ้าย และบ้านจ้อง เป็นต้น อำเภอที่ปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ ได้แก่ เลาช่วญ ด่านมะขามเตี้ย ทองผาภูมิ ท่าม่วง ไทรโยด บ่อพลอย พนมทวน สังขละบุรี หนองปรือ ห้วยกระเจา และอำเภอเมือง ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800 ถึง 1800 มิลลิเมตร โดยอำเภอทองผาภูมิมีปริมาณฝนตกมากที่สุด (1600 - 1800 มิลลิเมตร) พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ ได้แก่ พันธุ์ระยะของ 5, 7, 9, และ 72 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
ด่านมะขามเตี้ย	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	โคราซ	ระยะของ 7,9
			เรณู	ระยะของ 7,9
			สดึก	ระยะของ 5,7,72,9
		ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยะของ 9,7,72
		ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด	ท่ายาง	ระยะของ 7,9
ทรายปนดินร่วน	ยางตลาด	ระยะของ 5,7,72,9		
ทองผาภูมิ	1600-1800	ดินเหนียวปนทรายแฉะ	ปากช่อง	ระยะของ 5,7,72,9,เกษตรศาสตร์50
ท่าม่วง	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	ด่านซ้าย	ระยะของ 9, 7,72
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 9
		ทรายปนดินร่วน	ยางตลาด	ระยะของ 5,7,72,9
ไทรโยค	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยะของ 9, 7,72
			บ้านจ้อง	ระยะของ 9
			ลาดหญ้า	ระยะของ 9, 7,72
		ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด	ท่ายาง	ระยะของ 7,9
ดินเหนียวปนทรายแฉะ	ปากช่อง	ระยะของ 7,9		
บ่อพลอย	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	เรณู	ระยะของ 7,9
			หุบกระพง	ระยะของ 5, 7,72,9
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 9
	800-1000	ดินร่วนปนทราย	แม่แดง	ระยะของ 9,7,72
			วาริน	ระยะของ 5, 7,72,9
		ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด	ท่ายาง	ระยะของ 7,9
ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 9		
พนมทวน	1000-1200	ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 9
	800-1000	ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 9
เมือง	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาดสี	ระยะของ 7,9
		ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด	ท่ายาง	ระยะของ 7,9
เลาช่วญ	800-1000	ดินร่วนปนทราย	โคราซ	ระยะของ 9

			โพนงาม	ระยอง 9,7,72
			แม่แดง	ระยอง 9,7,72
			ยโสธร	ระยอง 5,7,72,9
			วาริน	ระยอง 5,7,72,9
			สตึก	ระยอง 5,7,72,9
			สันป่าดอง	ระยอง 9,7,72
		ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 9,7,72
		ดินเหนียวปนทรายแป้ง	ปากช่อง	ระยอง 9,72
		ทรายปนดินร่วน	จันทึก	ระยอง 7,9
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยอง 9
		ทรายปนดินร่วน	ยางตลาด	ระยอง 9,7,72,5,เกษตรศาสตร์50
สังขละบุรี	1600-1800	ดินร่วนเหนียว	มวกเหล็ก	ระยอง 5, 7,72,9
หนองปรือ	800-1000	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยอง 9
			แมริม	ระยอง 9
			วาริน	ระยอง 5, 7,72,9
			สตึก	ระยอง 5, 7,72,9
		ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 9, 7,72
ห้วยกระเจา	800-1000	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยอง 9
			โพนงาม	ระยอง 9, 7,72
		ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 9, 7,72
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยอง 9

ภาพที่ 11 พื้นที่น้ำมันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

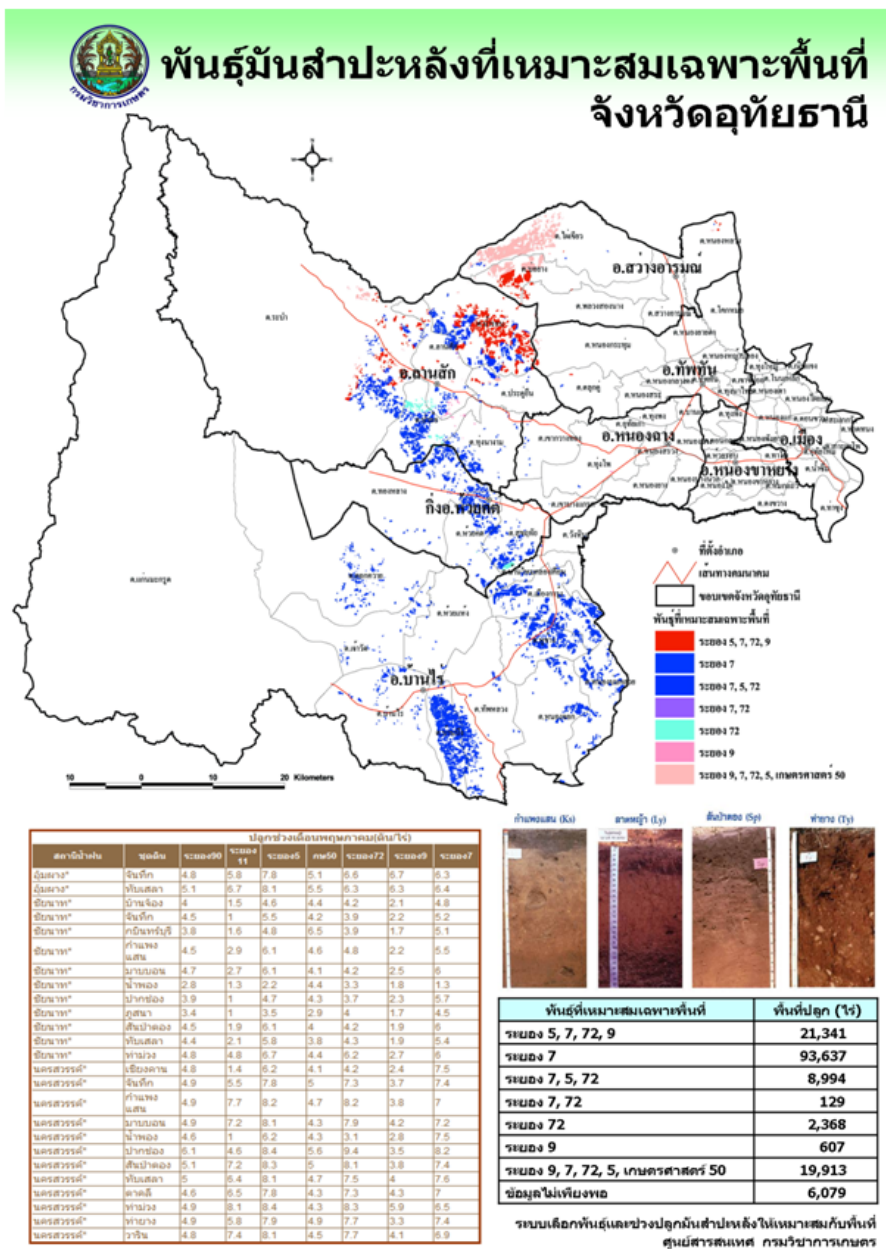
อุทัยธานี

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของจังหวัดอุทัยธานีประมาณ 185,000 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอบ้านไร่ ลานสักสว่างอารมณ์ และห้วยคต(ภาพที่ 12)เนื้อดินในเขตดังกล่าวเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด และทรายปนดินร่วน เป็นต้น สำหรับชุดดินที่พบในเขตปลูกมันสำปะหลังมีหลายชุดดิน เช่น มาบบอน สันป่าตอง กำแพงแสน ลาดหญ้า ท่ายาง และจันทัก เป็นต้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800 ถึง 1200 มิลลิเมตร พื้นที่น้ำมันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ระยะของ 7 ตามด้วยพื้นที่ระยะของ 5 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่น้ำมันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดอุทัยธานี

อำเภอ	เขตฝน	เนื้อดิน	ชุดดิน	พื้นที่เหมาะสม
-------	-------	----------	--------	----------------

(มม.ปี)				
บ้านไร่	800-1000	ดินร่วนปนทราย	มาบบอน	ระยอง 7
			สันป่าดอง	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยอง 7
			ลาดหญ้า	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียวปนทราย กรวด	ท่ายาง	ระยอง 7
		ทรายปนดินร่วน	จันทึก	ระยอง 7
			ดงตะเคียน	ระยอง 7
ทับเสลา	ระยอง 7			
ลานสัก	100-1200	ดินร่วนปนทราย	มาบบอน	ระยอง 5, 7, 72, 9
		ดินร่วนเหนียวปนกรวด	เขียงคาน	ระยอง 7
		ทรายปนดินร่วน	จันทึก	ระยอง 5, 7, 72
			ทับเสลา	ระยอง 5, 7, 72, 9
	น้ำพอง		ระยอง 7	
	800-1000	ดินร่วนปนทราย	มาบบอน	ระยอง 7
		ทรายปนดินร่วน	จันทึก	ระยอง 7
ทับเสลา			ระยอง 7	
ทรายหยาบปนดินร่วน	ภูสนา	ระยอง 72		
สว่างอารมณ์	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	มาบบอน	ระยอง 5, 7, 72, 9
			สันป่าดอง	ระยอง 9, 7, 72, 5, เกษตรศาสตร์ 50
		ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยอง 9, 7, 72, 5, เกษตรศาสตร์ 50
ห้วยคต	800-1000	ดินร่วนปนทราย	มาบบอน	ระยอง 7
			สันป่าดอง	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยอง 7
		ทรายปนดินร่วน	ทับเสลา	ระยอง 7

ภาพที่ 12 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

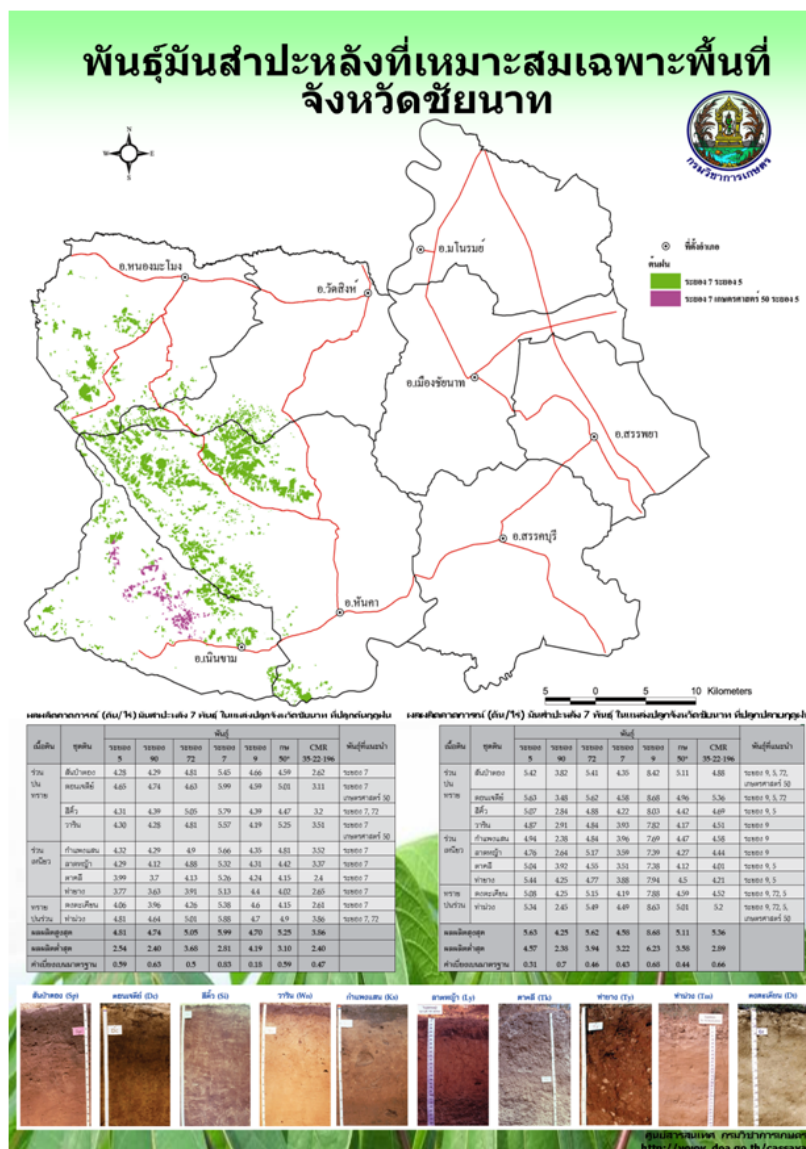
ชัยนาท

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดชัยนาทมีประมาณ 72,000 ไร่ พื้นที่ปลูกอยู่ในเขตอำเภอ เนินขาม วัดสิงห์ หนองมะโมง และหันคา (ภาพที่ 13) เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด และทรายปนดินร่วน เป็นต้น ชุดดินที่พบในเขตดังกล่าวมีหลายชุดดิน เช่น มาบบอน สันป่าดอง กำแพงแสน ลาดหญ้า ท่ายาง และจันทึก เป็นต้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800 ถึง 1,000 มิลลิเมตร พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ระยะของ 7 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดชัยนาท

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
เนินขาม	800-1000	ดินร่วนปนทราย	วาริน	ระยะของ 7, เกษตรศาสตร์ 50
			สันป่าดอง	ระยะของ 7

			สีคิ้ว	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียวปนทราย กรวด	ท่ายาง	ระยอง 7
วัดสิงห์	800-1000	ดินร่วนปนทราย	สันป่าดอง	ระยอง 7
หนองมะโมง	800-1000	ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียวปนทราย กรวด	ท่ายาง	ระยอง 7
หันคา	800-1000	ดินร่วนปนทราย	สันป่าดอง	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียว	กำแพงแสน	ระยอง 7
			ดาดลิ	ระยอง 7
			ลาดหญ้า	ระยอง 7
ทรายปนดินร่วน	ดงตะเคียน	ระยอง 7		

ภาพที่ 13 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดชัยนาท

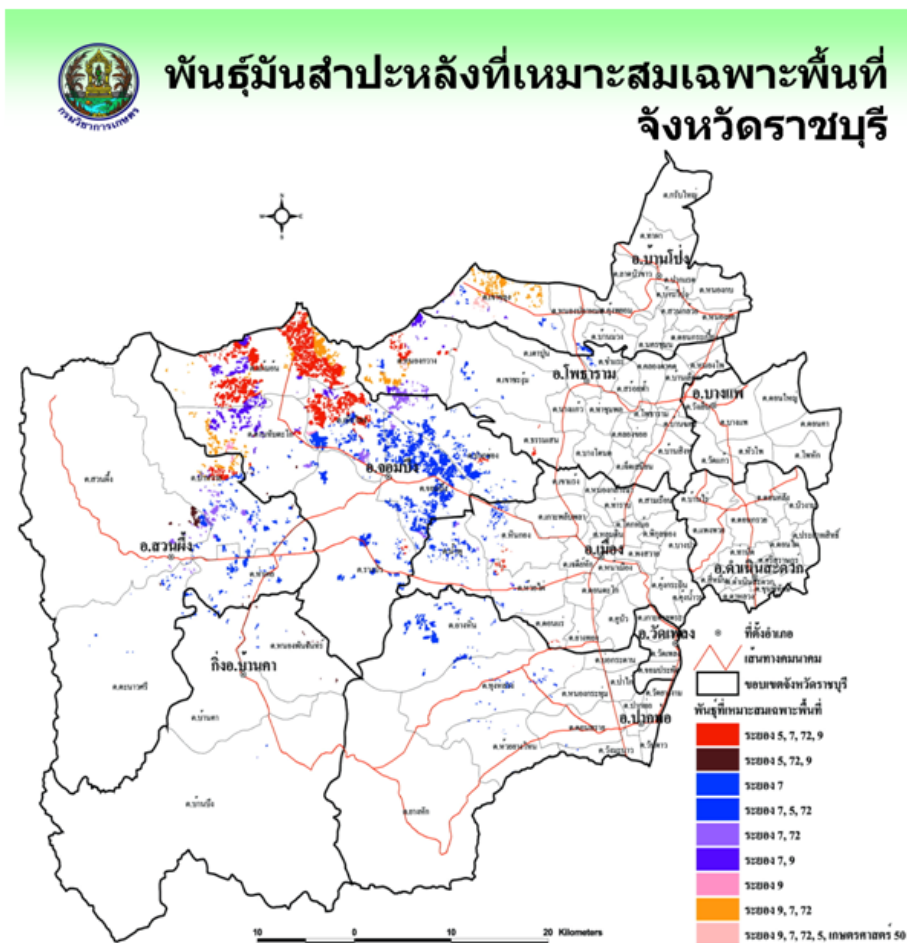
ราชบุรี

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 100,000 ไร่พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่จะอยู่ในอำเภอ จอมบึง บ้านโป่ง ปากท่อ โพธาราม สวนผึ้ง และเมือง (ภาพที่ 14) เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียว ดิน

ร่วนเหนียวปนทรายแฉ่ง และทรายปนดินร่วน เป็นต้น สำหรับชุดดินที่พบในเขตปลูกมันสำปะหลังมีหลายชุดดิน เช่น โคราช ด่านซ้าย สดึก ลาดหญ้า ยางตลาด ดาศลิ ปากช่อง และยางตลาด เป็นต้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800 ถึง 1,200 มิลลิเมตร พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ระยะของ 5, 7, 9 และ 72 อย่างไรก็ตาม พันธุ์ระยะของ 7 ให้ผลผลิตดีในทุกอำเภอ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม	
จอมบึง	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยะของ 7,9	
			ด่านซ้าย	ระยะของ 9, 7, 72	
			สดึก	ระยะของ 5,7, 72, 9	
	800-1000	ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยะของ 9,7,72	
			ทรายปนดินร่วน	ระยะของ 5, 7, 72, 9	
			ดินร่วนปนทราย	สดึก	ระยะของ 7, 5, 72
			ดินร่วนเหนียว	ดาศลิ	ระยะของ 7
			ดินเหนียวปนทรายแฉ่ง	ปากช่อง	ระยะของ 7,72
ทรายนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะของ 7			
	ยางตลาด	ระยะของ 7, 5, 72			
บ้านโป่ง	1000-1200	ทรายนดินร่วน	จันทึก	ระยะของ 9,7, 72	
ปากท่อ	800-1000	ดินร่วนปนทราย	สดึก	ระยะของ 7, 5, 72	
		ดินร่วนเหนียวปนทรายกรวด	ท่ายาง	ระยะของ 7	
โพธาราม	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	ยโสธร	ระยะของ 9, 7, 72	
		ทรายนดินร่วน	ยางตลาด	ระยะของ 5,7,72,9	
เมือง	800-1000	ทรายนดินร่วน	ยางตลาด	ระยะของ 7,5,72	
สวนผึ้ง	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	สดึก	ระยะของ 5,7,72,9	
	800-1000	ดินร่วนปนทราย	แมร์ิม	ระยะของ 7,72	
		ทรายนดินร่วน	จันทึก	ระยะของ 7	

ชุดดิน	ปลูกช่วงเดือนพฤษภาคม(ต้นไร่)						
	ระยะง90	ระยะง 11	ระยะง45	กม50	ระยะง72	ระยะง9	
ด้านซ้าย	5.8	2.9	7.1	6.1	6.3	3.4	5.1
กำแพงแสน	5.9	3.9	7.4	4.9	6.2	2.7	5.1
โคกทราย	5.1	1.6	5.8	4.7	4.1	3.4	3.9
ลาดหญ้า	5.7	3	7.1	5.5	6.1	3.1	5
ม่วงเหล็ก	3.5	1.8	3.2	6.9	5.5	2.6	2.5
แม่ปืม	5.2	1.7	6.1	5.2	4.7	2.7	4.4
น้ำทอง	3.3	2.7	2.9	3.5	4.5	2.4	1.3
โพธิ์ชัย	4.8	2.2	5.7	6.2	4	2.3	4.2
สลัก	6	3.5	7.7	5.8	5.9	2.3	5.6
ท่ายาง	5.1	1.8	5.9	4.8	4.6	2.2	4.9
ยางตลาด	6.2	3.5	7.9	5.5	7.4	2.2	6.3
เชียงदान	3.3	1	3.4	2.8	2.9	1.4	2.2

พื้นที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ระยะง 5, 7, 72, 9	28,277
ระยะง 5, 72, 9	1,056
ระยะง 7	14,692
ระยะง 7, 5, 72	25,971
ระยะง 7, 72	5,882
ระยะง 7, 9	8,366
ระยะง 9	757
ระยะง 9, 7, 72	10,389
ระยะง 9, 7, 72, 5, เกษตรศาสตร์ 50	816
ข้อมูลไม่เพียงพอ	8,546

ระบบเลือกพันธุ์และช่วงปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่
ศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตร
<http://www.doa.go.th/cassava>

ภาพที่ 14 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดราชบุรี

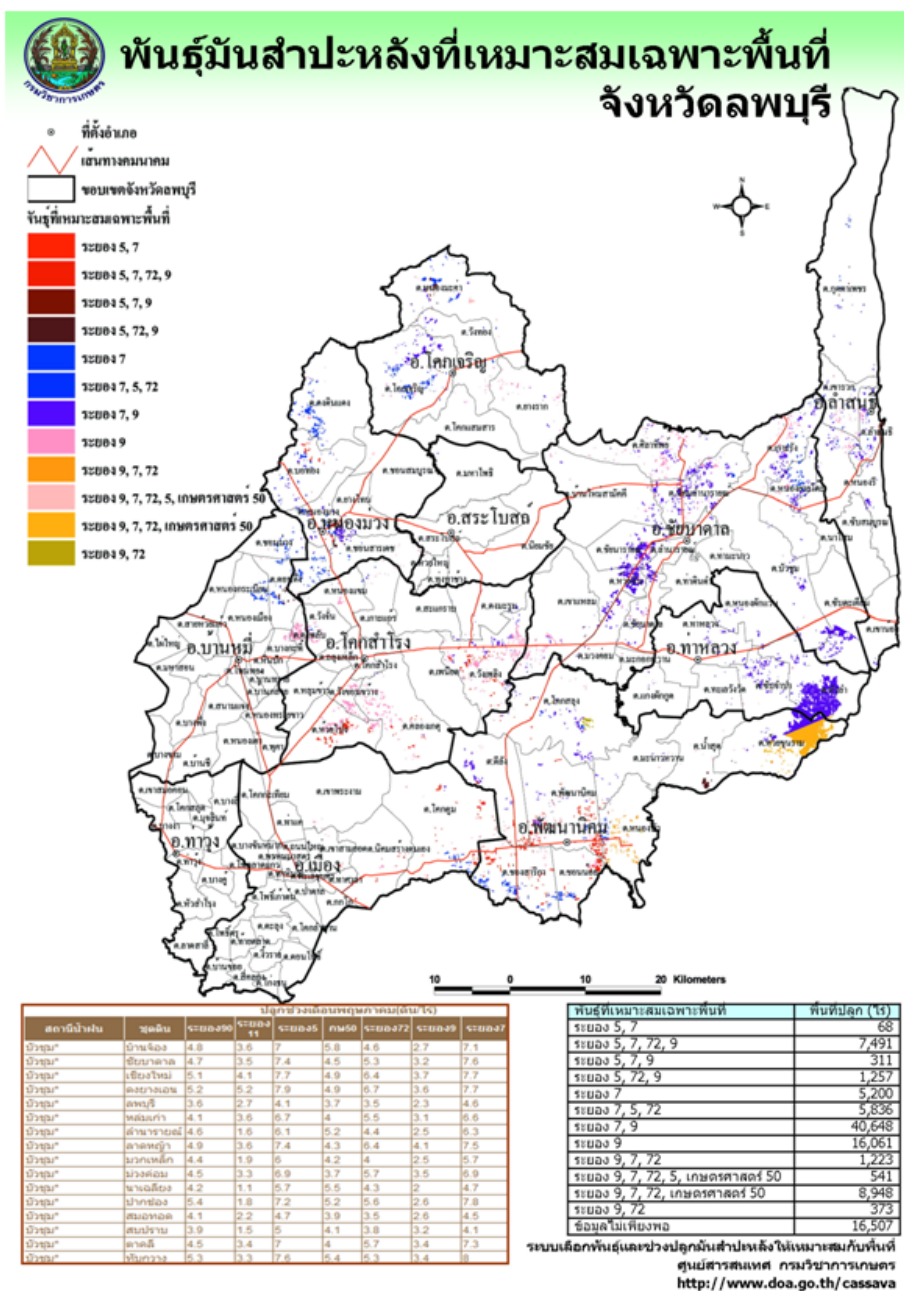
ลพบุรี

จังหวัดลพบุรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 94,000 ไร่ส่วนใหญ่ปลูกในเขตอำเภอโคกเจริญ โคกสำโรง ชัยบาดาล ท่าหลวง บ้านหมี่ พัฒนานิคม และหนองม่วง (ภาพที่ 15) เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง และทรายปนดินร่วน เป็นต้น ชุดดินที่พบมีหลายชุดดิน เช่น ม่วงค่อม ดาดสี ลพบุรี สมปราบ ชัยบาดาล ลำนารายณ์ ปากช่อง และวิเชียรบุรี เป็นต้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 1000 ถึง 1200 มิลลิเมตร พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ระยะง 5, 7, 9 และ 72 พันธุ์ระยะง 7 และ 9 เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตดีในแทบทุกอำเภอ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดลพบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
-------	---------------	----------	--------	------------------

โคกเจริญ	1000-1200	ดินร่วน	ม่วงคอม	ระยอง 7,9
โคกสำโรง	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาดลี	ระยอง 5,7,72,9
		ดินเหนียว	ลพบุรี	ระยอง 9
ชัยบาดาล	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ชัยบาดาล	ระยอง 7,9
		ดินเหนียว	ล้านารายณ์	ระยอง 7,9
			สบปราบ	ระยอง 9
ท่าหลวง	1000-1200	ดินเหนียวปนทรายแป้ง	ปากช่อง	ระยอง 7,9
บ้านหมี่	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาดลี	ระยอง 7
		ดินเหนียว	ลพบุรี	ระยอง 9
พัฒนานิคม	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาดลี	ระยอง 5,7,72,9
		ดินเหนียวปนทรายแป้ง	ปากช่อง	ระยอง 9,7,72,เกษตรศาสตร์50
		ทรายปนดินร่วน	วิเชียรบุรี	ระยอง 7,9
หนองม่วง	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	บ้านจ้อง	ระยอง 7,9
		ดินเหนียวปนทรายแป้ง	ปากช่อง	ระยอง 7,5,72

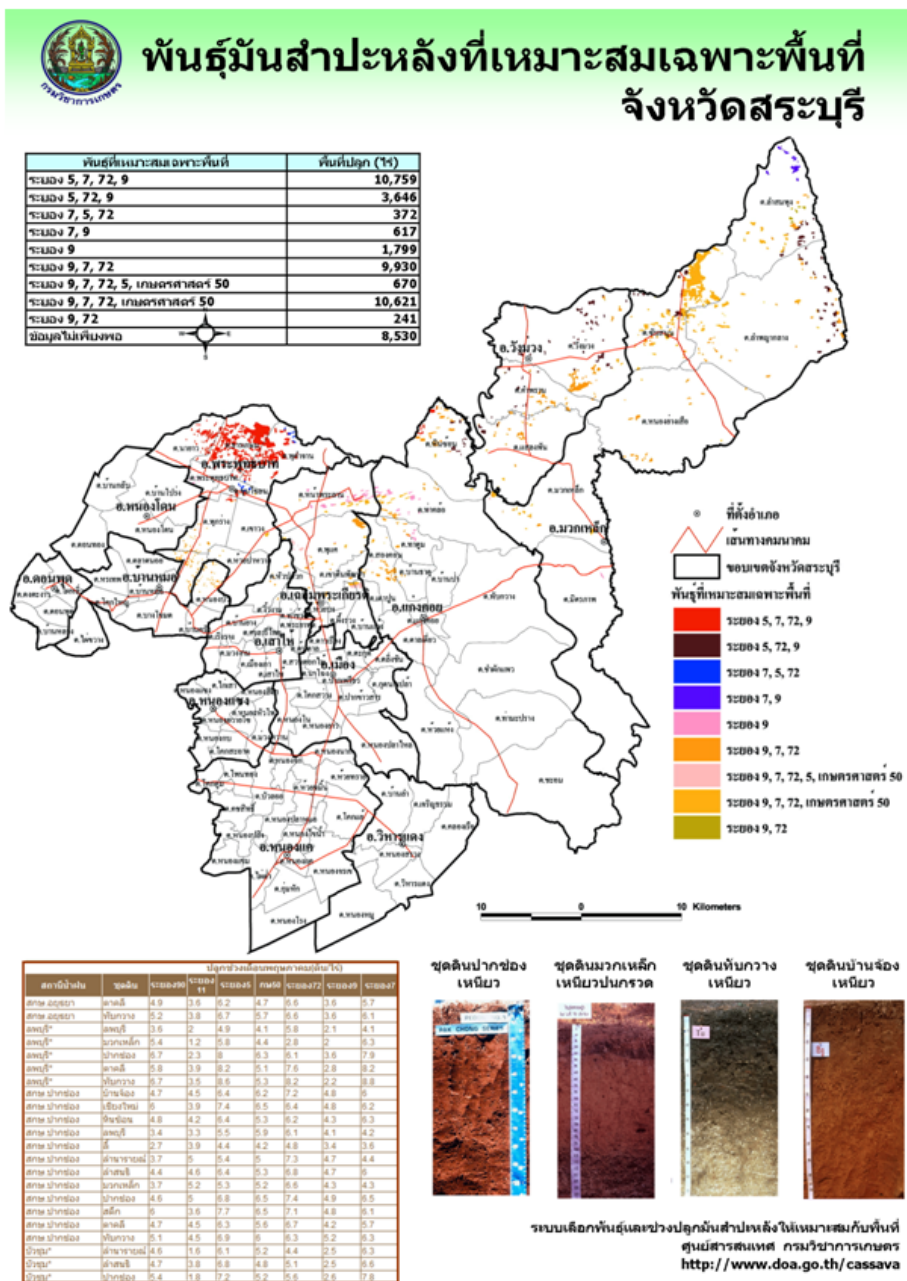

สระบุรี

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของจังหวัดสระบุรีมีประมาณ 22,000 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอ แก่งคอย พระพุทธบาท มวกเหล็ก และวังม่วง (ภาพที่ 16) เนื้อดิน เป็นดินร่วนเหนียว ถึงดินเหนียว ชุดดินที่พบมีหลาย 4 ชุด ได้แก่ ดาคลี หีบกว้าง ลพบุรี และปากช่อง ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 1000-1000 มิลลิเมตร พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ระยะของ 5, 7, 9 และ 72 สำหรับพันธุ์ระยะของ 7 และ 9 เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตดีในแทบทุกอำเภอ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดสระบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
แก่งคอย	800-1000	ดินร่วนเหนียว	ดาคลี	ระยะของ 9,7,72
พระพุทธบาท	1000-1200		หีบกว้าง	ระยะของ 5,7,72,9
มวกเหล็ก	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาคลี	ระยะของ 9,7,72
		ดินเหนียว	ลพบุรี	ระยะของ 5,72,9
		ดินเหนียวปนทรายแข็ง	ปากช่อง	ระยะของ 9,7,72,เกษตรศาสตร์50
วังม่วง	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ดาคลี	ระยะของ 9,7,72
		ดินเหนียว	ลพบุรี	ระยะของ 5,72,9

ภาพที่ 16 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

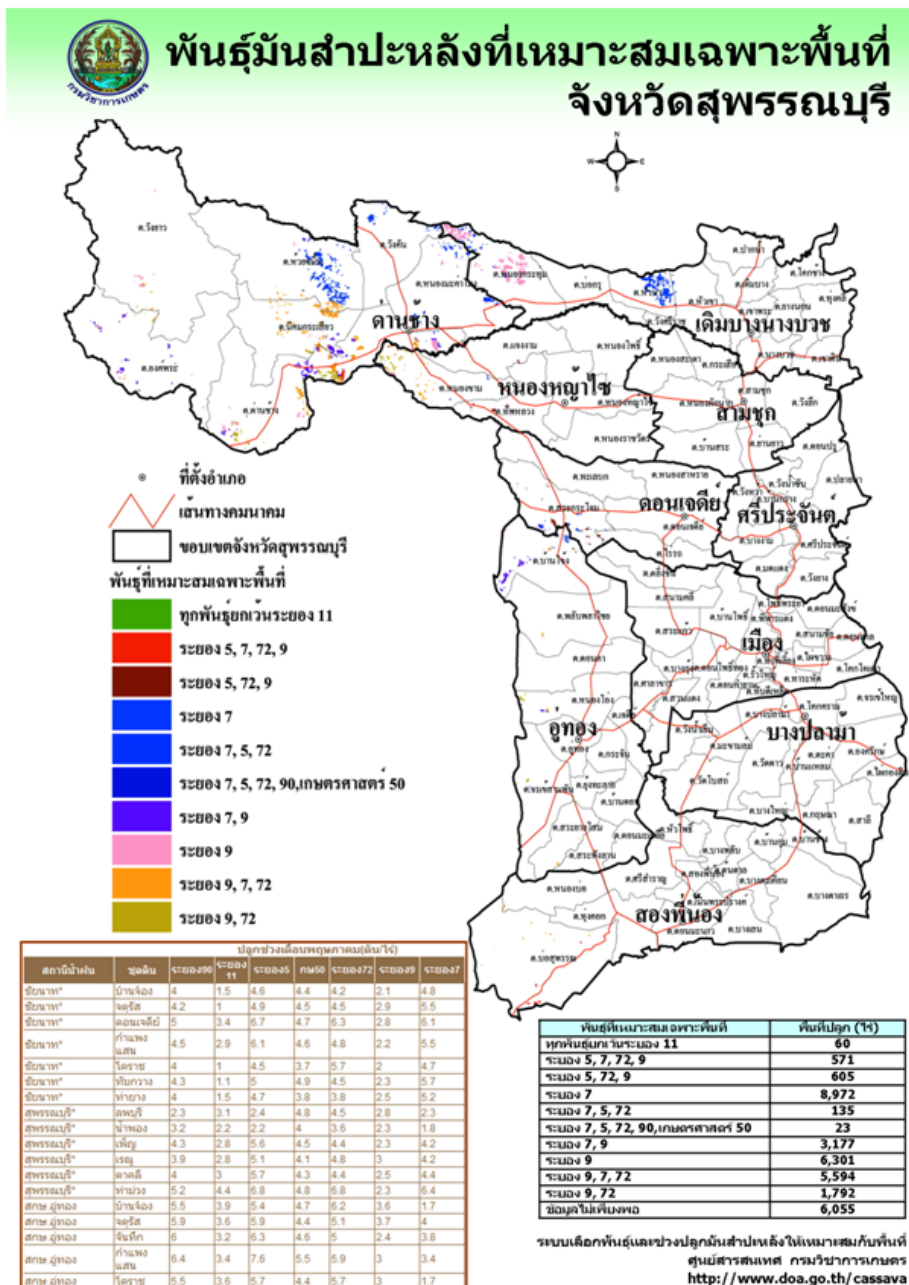
สุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 28,000 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอด่านช้างและเดิมบางนางบวช (ภาพที่ 17) เนื้อดินที่ปลูกส่วนใหญ่จะเป็น ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทรายและทรายบนดินร่วนชุดดินที่พบมี หลายชนิด ได้แก่สันป่าตอง ลาดหญ้า ท่ายาง โคราช และน้ำพอง ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800-1000 มิลลิเมตร พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ระยอง 7, 9 และ 72 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม./ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
ด่านช้าง	800-1000	ดินร่วนปนทราย	สันป่าตอง	ระยอง 9,7,72
		ดินร่วนเหนียว	ลาดหญ้า	ระยอง 9,7,72

		ดินร่วนเหนียวปนทราย กรวด	ท่ายาง	ระยะอง 7,9
เดิมบางนางบวช	800-1000	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยะอง 7
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยะอง 9

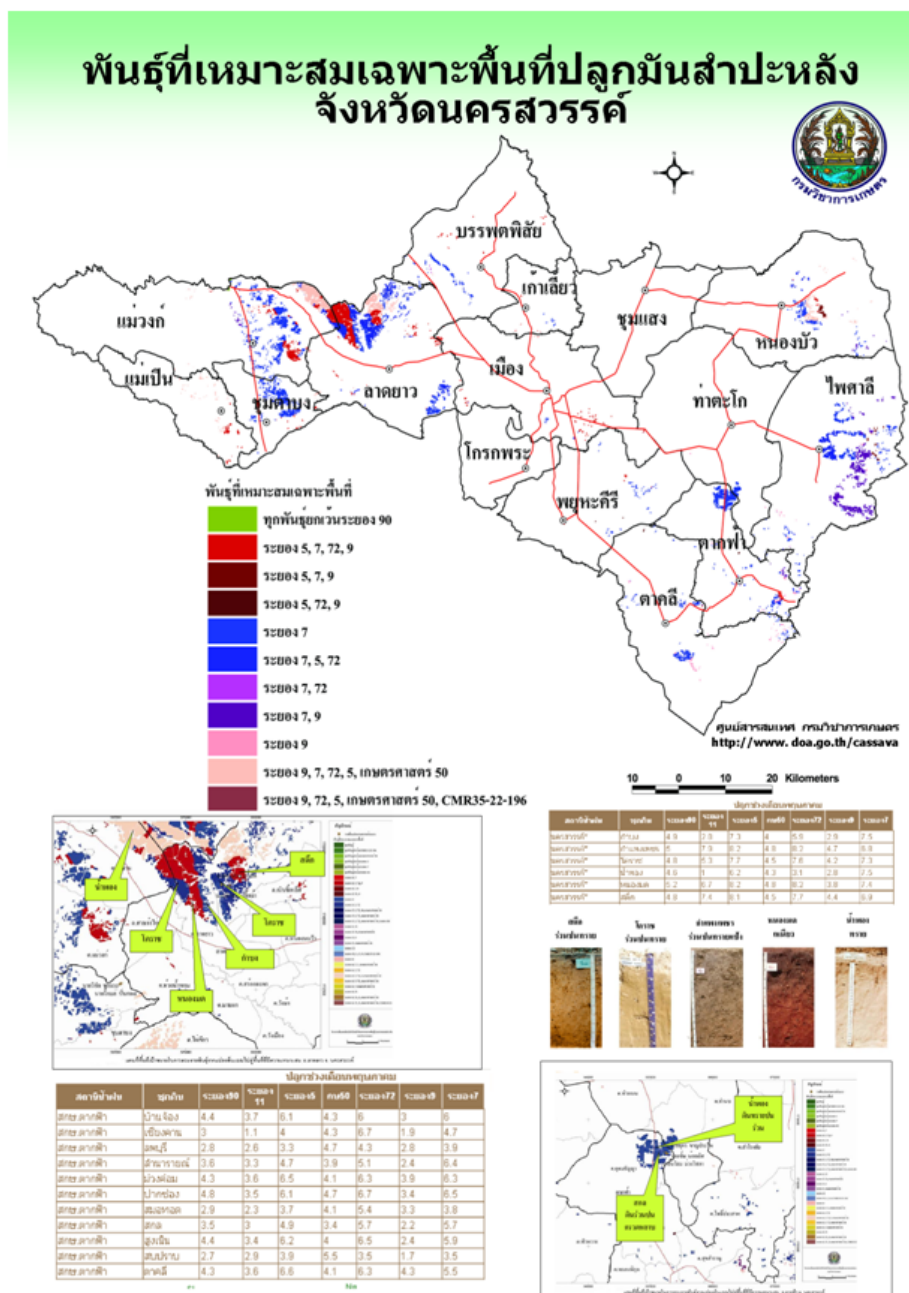
ภาพที่ 17 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

นครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 195,000 ไร่ พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ในทุกอำเภอ เช่น ดากฟ้า ดาคลี ท่าตะโก บรรพตพิสัย ไผ่ศาลี แม่เป็น แม่วง ลาดยาว และหนองบัว (ภาพที่ 18) เนื้อดินที่ปลูกมีหลายชนิด เช่น ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทราย ทรายบนดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนกรวด เป็นต้น ชุดดินที่พบมีหลายชุด เช่น เชียงคาน ดาคลี น้ำพอง สันป่าตอง ม่วงค่อม ลาดยาว และสติ๊ก เป็นต้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 1,000-1,200 มิลลิเมตร พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ระยะอง 5, 7, 9 และ 72 แต่พบว่า พื้นที่ระยะอง 7 ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ที่มีเนื้อที่มากกว่า 1,000 ไร่ ในอำเภอของจังหวัด นครสวรรค์

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พันธุ์ที่เหมาะสม
ชุมตาบง	1000-1200	ดินร่วนเหนียวปนกรวด	เชียงคาน	ระยอง 7
ตากฟ้า	1000-1200	ดินร่วนปนกรวดหยาบ	สกล	ระยอง 7
		ดินร่วนเหนียว	ตากลิ	ระยอง 7
ตากลิ	1000-1200	ดินร่วนเหนียว	ตากลิ	ระยอง 7
ท่าตะโก	1000-1200	ดินร่วนปนกรวดหยาบ	สกล	ระยอง 7
บรรพตพิสัย	1000-1200	ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยอง 7
ไพศาลี	1000-1200	ดินร่วน	ม่วงค่อม	ระยอง 7,9
		ดินร่วนปนกรวดหยาบ	สกล	ระยอง 7
		ดินร่วนปนทราย	สันป่าดอง	ระยอง 7,5 ,72
		ทรายปนดินร่วน	วิเชียรบุรี	ระยอง 7
	1200-1400	ดินร่วนปนทราย	ไพศาลี	ระยอง 7
แม่เปิน	1000-1200	ดินร่วน	ลาดยาว	ระยอง 5,7,72,9
	1400-1600	ดินร่วน	ลาดยาว	ระยอง 9,7,72,5, เกษตรศาสตร์50
แม่วงก์	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยอง 7,5 ,72
			วาริน	ระยอง 9,7,72,5, เกษตรศาสตร์50
			หนองมด	ระยอง 5,7,72,9
		ดินร่วนเหนียว	บ้านจ้อง	ระยอง 5,7,72,9
	ดินร่วนเหนียวปนกรวด	เชียงคาน	ระยอง 7	
	1200-1400	ดินร่วนเหนียวปนกรวด	เชียงคาน	ระยอง 7
ลาดยาว	1000-1200	ดินร่วนปนทราย	โคราช	ระยอง 7,5 ,72
			สตึก	ระยอง 5,7,72,9
			หนองมด	ระยอง 5,7,72,9
		ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยอง 7
			ยางตลาด	ระยอง 9,7,72,5, เกษตรศาสตร์50
			วิเชียรบุรี	ระยอง 7,5 ,72
		ทรายละเอียดปนดินร่วน	กำบัง	ระยอง 7
หนองบัว	1000-1200	ทรายปนดินร่วน	น้ำพอง	ระยอง 7
			ยางตลาด	ระยอง 9,7,72,5, เกษตรศาสตร์50

ภาพที่ 18 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

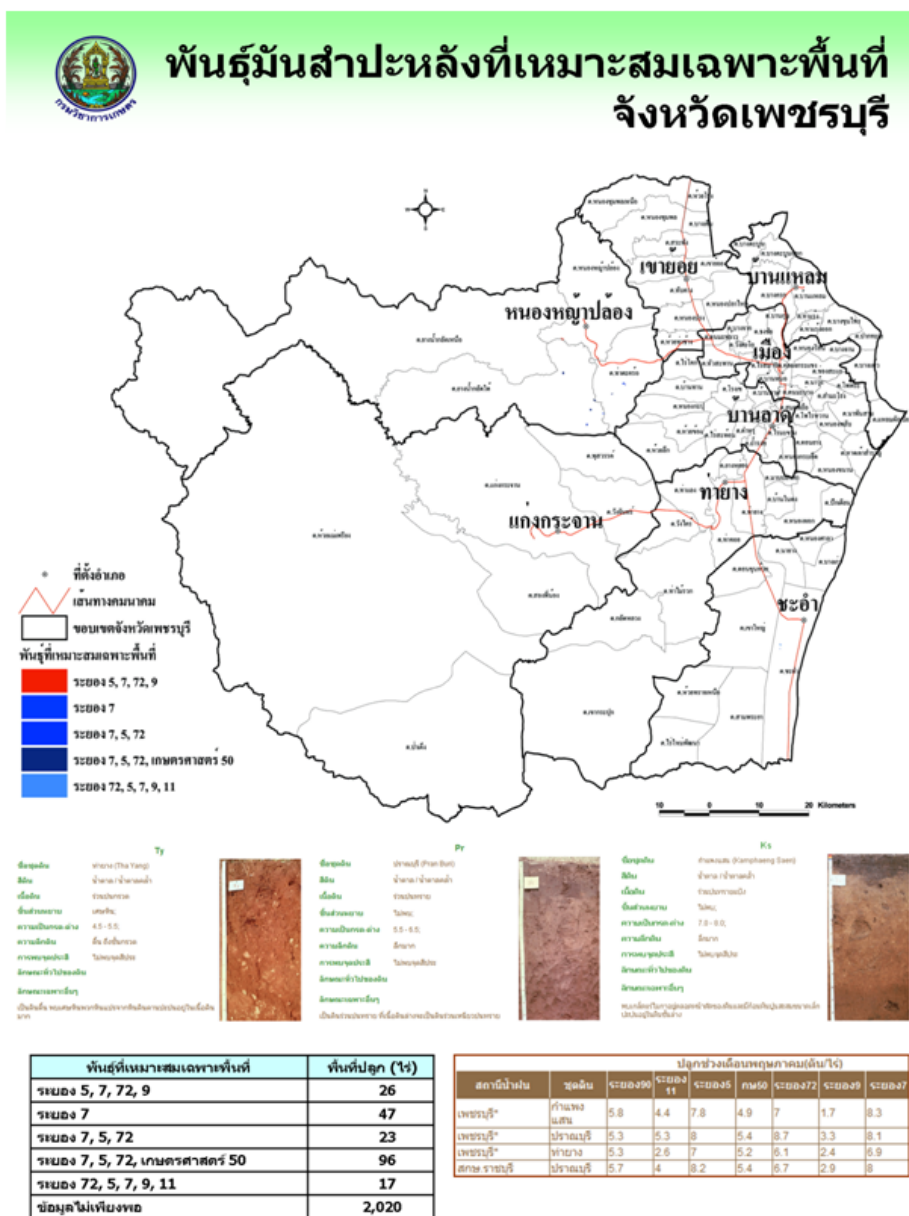
เพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 4,500 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่จะอยู่ในอำเภอชะอำ และหนองหญ้าปล้อง (ภาพที่ 19) เนื้อดินที่ปลูกเป็นดินร่วนปนทราย และทรายปนดินร่วน ชุดดินที่พบมี 4 ชุด เช่น สัตหีบ ปราณบุรี กำแพงแสน และท่ายาง ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละปีมีค่าระหว่าง 800-1000 มิลลิเมตร พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ระยะ 5, 7, 9 และ 72 โดยพื้นที่ระยะ 7 ให้ผลผลิตสูงในทุกพื้นที่ปลูก (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

อำเภอ	เขตฝน (มม.ปี)	เนื้อดิน	ชุดดิน	พื้นที่เหมาะสม
ชะอำ	800-1000	ทรายปนดินร่วน	สัตหีบ	ระยะ 5, 9, 7, 11, 72
หนองหญ้าปล้อง	800-1000		ปราณบุรี	ระยะ 5, 7, 9, 72

หนองหญ้าปล้อง			ปราณบุรี	ระยะอง 5, 7, 72 และ เกษตรศาสตร์ 50
หนองหญ้าปล้อง	800-1000	ดินร่วนเหนียวปนทราย	กำแพงแสน	ระยะอง 7, 5, 72
หนองหญ้าปล้อง		ดินร่วนเหนียวปนทราย กรวด	ท่ายาง	ระยะอง 7

ภาพที่ 19 พื้นที่มันสำปะหลังที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว

การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังนอกจากจะเกี่ยวข้องกับการใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการดูแลรักษาที่ถูกต้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเลือกฤดูปลูก การปรับปรุงบำรุงดิน การเตรียมดิน การเตรียมท่อนพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคแมลง การใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง และการเก็บเกี่ยว ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวได้รวบรวมไว้ใน “คู่มือแนวทางการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งคำแนะนำดังกล่าวสามารถนำมาปฏิบัติได้ในเขตภาคกลางและภาคตะวันตก ซึ่งวิธีการปฏิบัติตามที่กล่าวมามีรายละเอียด ดังนี้

ฤดูปลูก

โดยทั่วไปช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมมี 2 ช่วง (ตารางที่ 10) คือ การปลูกต้นฤดูฝนโดยปลูกในช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายน และปลูกปลายฤดูฝนโดยปลูกในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม (ก่อนที่ฝนจะหมด) การที่เกษตรกรสามารถเตรียมแปลงปลูกได้ทันในฤดูปลูกทั้ง 2 ช่วงนี้ จะได้ผลผลิตสูงกว่าปลูกในช่วงอื่น มันสำปะหลังที่ปลูกในช่วงต้นฤดูฝนจะเจริญเติบโตสม่ำเสมอกว่ามันสำปะหลังที่ปลูกปลายฤดูฝน เนื่องจากการปลูกในปลายฤดูฝนมันสำปะหลังจะติดแล้งในช่วงแรกของการเจริญเติบโตมันสำปะหลังที่ปลูกต้นฤดูฝนจะมีหัวขนาดเล็ก เรียวยาว มีจำนวนหัวมากเพราะหัวมันออกเป็นชั้น ๆ ส่วนมันสำปะหลังที่ปลูกปลายฤดูฝนจะมีหัวขนาดใหญ่ ป้อม แต่ไม่ค่อยดก การปลูกในช่วงปลายฤดูฝนมีข้อดี คือสามารถลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดวัชพืช และเป็นการอนุรักษ์ดินและป้องกันการพังทลายของดินจากอิทธิพลของเม็ดฝน และน้ำไหลบ่า แต่การปลูกปลายฤดูฝน แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ดินเป็นทรายหรือดินร่วนปนทราย ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ดินค่อนข้างเหนียว ซึ่งเมื่อกระทบแล้งดินจะรัดตัวแน่นและแข็งทำให้มันสำปะหลังตายมาก

ตารางที่ 10 ช่วงปลูกที่เหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง ในเขตภาคกลางและภาคตะวันตก

จังหวัด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กาญจนบุรี				■	■					■	■	
ชัยนาท				■	■					■	■	
นครสวรรค์				■	■					■	■	■
ราชบุรี				■	■					■	■	
ลพบุรี				■	■					■	■	
สระบุรี				■	■					■	■	
สุพรรณบุรี				■	■					■	■	■
อุทัยธานี				■	■					■	■	

การปรับปรุงบำรุงดิน

ดินที่ปลูกมันสำปะหลังติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เศษซากพืชหรือหรือปุ๋ยมูลสัตว์ร่วมด้วย เพื่อช่วยในการปรับโครงสร้างของดิน ปรับสมดุลของธาตุอาหาร และเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำ ถือว่าเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินให้สูงขึ้น ในการเตรียมแปลงปลูกควรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง และตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อเป็นการลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูพืชอื่นๆ ที่อยู่ในดิน

การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

ไถกลบเศษซากพืช และตากดิน

ในการปรับปรุงพื้นที่ ควรปลูกพืชบำรุงดินหรือปุ๋ยพืชสด ซึ่งเป็นการลงทุนที่ต่ำสุด และมีประโยชน์เพราะช่วยทำให้ดินร่วนซุย ถ่ายเทอากาศได้ดี และมีการอุ้มน้ำดี พืชบำรุงดินสามารถปลูกแบบหว่านหรือโรยเป็นแถว การหว่านใช้เมล็ดอัตราเฉลี่ย 3-5 กิโลกรัมต่อไร่ หากปลูกเป็นแถว เช่น ปอเทือง ใช้เมล็ดอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพุ่ม ใช้เมล็ดอัตรา 8 กิโลกรัมต่อไร่ โรยเป็นแถวโดยมีระยะระหว่างแถว 50 เซนติเมตร หรือถั่วพราง ใช้เมล็ดอัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ มีระยะระหว่างแถว 50-100 เซนติเมตร ไถกลบปุ๋ยพืชสดเมื่อพืชออกดอกก่อนที่จะปลูกมันสำปะหลัง ประมาณ 1 สัปดาห์ ถั่วพราง และปอเทือง จะเป็นที่นิยมเนื่องจากจะมีศัตรูพืชรบกวนน้อยและทนแล้ง อีกทั้งเหมาะกับดินไร่ซึ่งปลูกมันสำปะหลัง

ปอเทือง

ถั่วพุ่ม

ถั่วพราง

การแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูก

ในการปลูกมันสำปะหลังควรเลือกท่อนพันธุ์ที่สะอาดปราศจากโรค และแมลงเข้าทำลาย และควรทำแปลงขยายท่อนพันธุ์แยกต่างหาก ดูแลรักษาต้นมันสำปะหลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ไม่ให้ศัตรูต่างๆ เข้าทำลายหรือทำลายได้น้อย หากใช้ท่อนพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่มีการระบาดของเพลี้ยแป้งหรือหากไม่แน่ใจว่าท่อนพันธุ์มีเพลี้ยแป้งหรือไม่ ควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีที่แนะนำนาน 5-10 นาที ก่อนปลูกเสมอ

สารเคมีสำหรับแช่ท่อนพันธุ์ ได้แก่

1. ไทอะมีโทแซม 25% WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
2. อิมิดาโคลพริด 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
3. ไดโนทีฟูแรน 10%WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

วิธีการแช่ท่อนพันธุ์ ตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ 20-25 เซนติเมตร และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 ตา ตัดท่อนพันธุ์โดยใช้เลื่อยหรือมีดคมๆ เพื่อไม่ให้ท่อนพันธุ์ชำ

- ผสมสารเคมีสำหรับแช่ท่อนพันธุ์ชนิดใดชนิดหนึ่งข้างต้น ตามอัตราที่กำหนด ควรผสมสารเคมีแต่ละครั้งไม่เกิน 80 ลิตร ต่อการแช่ท่อนพันธุ์ปลูกสำหรับปลูกในพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่ เมื่อแช่ท่อนพันธุ์ไปสัก 3-4 ครั้ง นำในถังแช่จะลดลงให้ผสมสารเคมีในอัตราเดิมเทเพิ่มลงไปในถังแช่ท่อนพันธุ์

แช่ท่อนพันธุ์นาน 5–10 นาที เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับท่อนพันธุ์ และสารเคมีจะแทรกซึมเข้าไปในท่อนพันธุ์ มันสำปะหลัง หลังจากงอกเป็นต้นแล้วสารฆ่าแมลงจะสามารถป้องกันการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้นานประมาณ 1 เดือน

อนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ

การใช้ท่อนพันธุ์สะอาด หรือมีการแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูกสามารถช่วยควบคุมการระบาดของเพลี้ยแป้งในช่วง 1 เดือนแรกได้ผลดี แต่ในช่วงเดือนต่อไปควรหมั่นตรวจสอบแปลงสม่ำเสมอทุก 2 สัปดาห์ หากพบการระบาดให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. มันสำปะหลังอายุ 1-8 เดือน หากพบระบาดให้ตัดยอดที่มีเพลี้ยแป้งหรือถอนต้นที่พบเพลี้ยแป้งเกาะอยู่ไปทำลายนอกแปลง แล้วนำแดนเบียนมาปล่อย
2. มันสำปะหลังอายุมากกว่า 8 เดือน หากพบการระบาด ควรเร่งเก็บผลผลิต ตัดต้นทิ้งนำไปทำลาย และทำความสะอาดแปลง แล้วปลูกพืชอื่นที่ไม่เป็นพืชอาศัยของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังแทน เช่น ข้าวโพด อ้อย ข้าวฟ่าง หรือทานตะวัน เป็นต้น
3. การใช้สารเคมีควบคุมเพลี้ยแป้งมากเกินไปอาจทำให้แมลงศัตรูธรรมชาติได้แก่ ตัวงเต่าสีดำ ตัวงเต่าลาย ตัวงปีกสั้น แมลงช้างปีกใส ไรตัวห้ำ มีจำนวนน้อยลงไป การลดการใช้สารเคมี และหันมาใช้การควบคุมโดยชีววิธี คือใช้แมลงห้ำและแมลงเบียนต่าง ๆ จะช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และเป็นการควบคุมที่ยั่งยืน ปัจจุบันแมลงที่ช่วยควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูคือ **แดนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู** ซึ่งกรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช ได้แนะนำให้ปล่อยในแปลงมันสำปะหลังเพื่อควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ในพื้นที่เริ่มพบการระบาดจะปล่อยแดนเบียนอัตรา 50 คู่ต่อไร่

แดนเบียนชนิดนี้เข้าทำลายเพลี้ยแป้งได้ 2 วิธี ได้แก่ การห้ำ และการเบียน

การห้ำแดนเบียนจะออกไล่และฆ่าเพลี้ยแป้งโดยใช้อวัยวะวางไข่แทงเข้าไปในลำตัวเพลี้ยแป้งเพื่อสร้างบาดแผล จากนั้นจะใช้ปากเลียกินของเหลวจากรอยแผล วิธีนี้จะทำให้เพลี้ยแป้งตายทันที

การเบียนแดนเบียนเพศเมียจะใช้อวัยวะวางไข่แทงเข้าไปในลำตัวเพลี้ยแป้ง และวางไข่อยู่ภายในลำตัว เมื่อไข่ของแดนเบียนฟักเป็นตัวหนอน จะดูดกินของเหลวในลำตัวเพลี้ยแป้ง เจริญเติบโตและเข้าดักแด้อยู่ภายใน ทำให้เพลี้ยแป้งค่อย ๆ ตายไป และตัวเพลี้ยแป้งจะมีลักษณะเป็นซากแข็ง สีน้ำตาลมีดักแด่แดนเบียนอยู่ภายใน เรียกว่า “มัมมี่” เมื่อพัฒนาเป็นตัวเต็มวัยแล้วจะเจาะผนังมัมมี่ออกมาสู่ภายนอก และออกหาเพลี้ยแป้งเพื่อห้ำและเบียนต่อไป

แดนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเพศเมีย

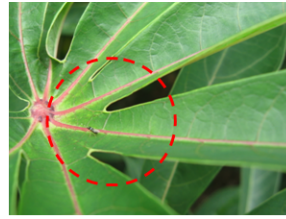

แดนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเพศเมีย กำลังเข้าทำลายเพลี้ยแป้งสีชมพู

แตนเบียนใช้ระยะเวลาตั้งแต่วางไข่ถึงตัวเต็มวัยเจาะออกจากมัมมีประมาณ 17-20 วัน ขนาดและความสมบูรณ์ของเพลี้ยแป้งเป็นตัวกำหนดเพศของแตนเบียน หากแตนเบียนวางไข่ในเพลี้ยแป้งขนาดเล็กจะได้แตนเบียนเพศผู้ หากเพลี้ยแป้งมีขนาดใหญ่จะได้แตนเบียนเพศเมีย แตนเบียน 1 ตัวสามารถฆ่าและทำลายเพลี้ยแป้งได้วันละ 20-30 ตัว และเบียนเพลี้ยแป้งได้วันละ 15-20 ตัว

แตนเบียนเพศเมียฝังมันสำปะหลังสีชมพูพร้อมปล่อย

แตนเบียนในสภาพธรรมชาติ

การปล่อยแตนเบียนในแปลงมันสำปะหลัง

กรมวิชาการเกษตรได้ทดสอบประสิทธิภาพของแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูแล้ว พบว่ามีความปลอดภัยในการนำมาใช้ควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู และเริ่มปล่อยในสภาพแปลงปลูกในปี 2553 ในปี 2554 มีหน่วยงานของทางราชการและเอกชนร่วมกันผลิตแตนเบียนชนิดนี้เพื่อนำไปปล่อยในแหล่งที่มีการทำลายของเพลี้ยแป้งสีชมพู

แตนเบียนเพศผู้

แตนเบียนเพศเมีย (ขนาดใหญ่กว่า) เพศผู้

เพลี้ยแป้งถูกเบียนเป็นมัมมีแข็งตาย

การปล่อยแตนเบียนมันสำปะหลังสีชมพูในแปลง

การปล่อยแตนเบียนให้ได้ผล ให้นำภาชนะที่บรรจุแตนเบียนไปวางใกล้ๆ ยอดมันสำปะหลังที่มีเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู เปิดฝาภาชนะแตนเบียน ให้แตนเบียนบินเข้าหายอดมันสำปะหลัง ยอดละ 4-5 ตัว แล้วย้ายไปปล่อยใส่ยอดใหม่ที่มีเพลี้ยแป้ง ทำเช่นนี้จนแตนเบียนหมด ควรหลีกเลี่ยงการพ่นสารเคมีในบริเวณที่ปล่อยแตนเบียน และบริเวณใกล้เคียง

นอกจากแตนเบียนแล้วยังมีแมลงศัตรูธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ช่วยทำลายศัตรูพืชให้เกษตรกร แมลงศัตรูธรรมชาติที่สำคัญและพบได้ทั่วไปในไร่มันสำปะหลัง ได้แก่ ตัวงเต่าสีดำ ตัวงเต่าลาย ตัวงปีกสั้น แมลงข้างปีกใส ไรตัวห้า และแตนเบียนเพลี้ยแป้ง ศัตรูธรรมชาตินี้ มีประสิทธิภาพในการควบคุมเพลี้ยแป้ง ไรและแมลงหริ่งขาว ดังนั้นในการป้องกันกำจัดศัตรูมันสำปะหลัง ควรใช้วิธีการที่ปลอดภัยตามคำแนะนำ เพื่ออนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

ด้วงเต่าตัวห้ำเป็นแมลงปีกแข็ง เป็นตัวห้ำทั้งระยะหนอนและตัวเต็มวัย

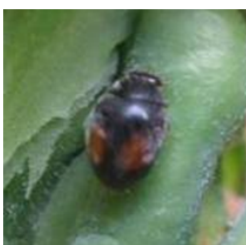
ด้วงเต่าลายหยักช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ด้วงเต่าลายสมอช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ด้วงเต่าสีอิฐกินไรแดงและเพลี้ยแป้ง

ด้วงเต่าลายนี้พิสช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ด้วงเต่าครีทโตลิมีลช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ด้วงเต่าบรูมอยเดสช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ลักษณะของไข่ด้วงเต่าลายหยัก

ด้วงเต่าสีลิ้มช่วยกินเพลี้ยแป้ง

ตัวอ่อนของด้วงเต่าตัวห้ำกินเพลี้ยแป้ง

ตัวเต็มวัย
เวลาเกาะนิ่งจะหุบปีกแนบลำตัว

แมลงข้างปีกใส ในระยะหนอนเป็นตัวห้ำของไรแดง เพลี้ยแป้ง และแมลงหริ่งขาว สามารถกินเพลี้ยแป้งได้ 300-500 ตัว

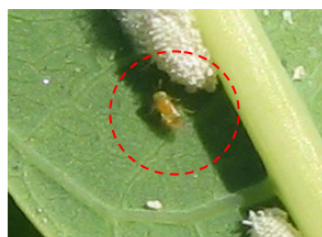
ไข่
ทรงรี สีเขียวอ่อน
วางอยู่บนปลาย

ตัวอ่อนแมลงข้างปีกใส

ไรตัวทำ ตัวเต็มวัย มี 8 ขา ลำตัวสีแดงเข้ม
มันวาว ขยายวงค่อนข้างเร็ว กว่าไรแดง
เป็นไรตัวทำที่สำคัญของไรแดง

แคบเมียวทองถิ่น
ผู้ช่วยควบคุมเพลี้ยแป้งตามธรรมชาติมีขนาดเล็ก
มากเข้าทำลายตัวอ่อนของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง
โดยแดนเบียนจะวางไข่เข้าไปในตัวอ่อนของเพลี้ยแป้ง

ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

มันสำปะหลังต้องการปุ๋ยในช่วงอายุ 1-3 เดือนหลังปลูกจากคำแนะนำการใช้ปุ๋ยกับมันสำปะหลังของกรมวิชาการเกษตรให้ใช้ปุ๋ยในโตรเจนฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมอัตรา 16-8-16 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับในดินทรายถึงดินร่วนปนทรายและอัตรา 8-4-8 กิโลกรัมต่อไร่ ในดินร่วนถึงดินเหนียว ทั้งนี้หากสามารถเก็บดินในพื้นที่ปลูกของตนเองเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของดินเพื่อให้การใช้ปุ๋ยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินจะช่วยลดจำนวนปุ๋ยที่ต้องใส่ในพื้นที่ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายเนื่องจากปุ๋ยมีราคาแพงแนวทางการใช้ปุ๋ยกับมันสำปะหลังตามค่าวิเคราะห์ดินมีดังนี้

รายการวิเคราะห์	ระดับ	ค่าวิเคราะห์ได้	อัตราปุ๋ยที่แนะนำ	วิธีการใส่
อินทรีย์วัตถุ (%)	ต่ำ	น้อยกว่า 1	ปุ๋ย N 16 กก./ไร่	ใส่ลงข้างของต้นมันสำปะหลังแล้วกลบ ใส่ปุ๋ยครั้งเดียวหลังปลูก 1-3 เดือน หรือหลังกำจัดวัชพืชครั้งแรก
	กลาง	1-2	ปุ๋ย N 8 กก./ไร่	
	สูง	มากกว่า 2	ปุ๋ย N 4 กก./ไร่	
ฟอสฟอรัส (มก./กก.)	ต่ำ	น้อยกว่า 7	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 8 กก./ไร่	เมื่อดินมีความชื้นพอเหมาะร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ต้น/ไร่
	กลาง	7-30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 4 กก./ไร่	
	สูง	มากกว่า 30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่	
โพแทสเซียม (มก./กก.)	ต่ำ	น้อยกว่า 30	ปุ๋ย K ₂ O 16 กก./ไร่	
	กลาง	30-60	ปุ๋ย K ₂ O 8 กก./ไร่	
	สูง	มากกว่า 60	ปุ๋ย K ₂ O 4 กก./ไร่	

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร (2548)

ในการใส่ปุ๋ยต้องกำจัดวัชพืชก่อนเนื่องจากวัชพืชแย่งปุ๋ยเคมีที่ใส่ลงไปให้กับมันสำปะหลังการใส่ปุ๋ยแต่ละครั้งดินควรมีการกลบปุ๋ยและใส่เมื่อความชื้นพอสมควรเพื่อให้ปุ๋ยละลายธาตุอาหารจะเป็นประโยชน์กับพืชมากที่สุด การกำจัดวัชพืชทำได้โดยใช้แรงงานคนเมื่อมันสำปะหลังอายุ 30 วันหลังปลูกหรือใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชแบบสัมผัสชนิดพ่นเมื่ออายุ 30 วันและ 60 วันหลังปลูกหากไม่กำจัดวัชพืชแล้ววัชพืชเหล่านั้นจะเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงศัตรูเช่นเพลี้ยแป้งกลายเป็นต้นแต่ทั้งนี้การใช้สารกำจัดวัชพืชควรใช้ตามอัตราที่แนะนำเพื่อให้การควบคุมมีประสิทธิภาพ

การเก็บเกี่ยว

ไม่ควรเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังที่อายุต่ำกว่า 10-12 เดือนหลังปลูกและไม่ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุกเนื่องจากทำให้ได้เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังที่มีอายุน้อยขนาดหัวมันสำปะหลังที่ได้มีขนาดเล็กยังมีการสะสมของน้ำหนักต่ำทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำแต่ไม่ควรปล่อยให้มันสำปะหลังมีอายุมากกว่า 18 เดือนเพราะจะทำให้หัวฝ่อและมีเปอร์เซ็นต์แป้งลดลง

สุขภาพและความสะดวก: ในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังควรมีการดูแลรักษาให้ปราศจากวัชพืชและแมลงต้นพันธุ์ที่ใช้ควรใหม่สดไม่บอบช้ำและปราศจากโรคแมลงผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้วไม่ควรมีส่วนของดินและลำต้นติดปนและ

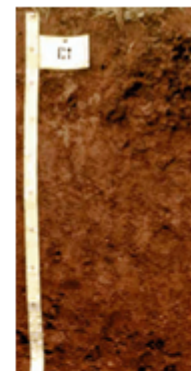
รับนาสงที่จำหน่ายทันทีหากมีการฉีดพ่นสารเคมี ต้องมีการป้องกันให้ถูกวิธี เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายและความเสียหายกับผู้ใช่และต้นมันสำปะหลัง³⁷

วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว: การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวนำผลผลิตหัวมันสดส่งโรงงานทันทีไม่ควรเก็บไว้เกิน 2 วันเพราะจะเน่าเสีย

การขนส่ง: รถบรรทุกหัวมันสำปะหลังต้องสะอาดและเหมาะสมกับปริมาณหัวมันสดไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกดินสัตว์หรือมูลสัตว์เพราะอาจมีการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและไม่ควรเป็นรถที่บรรทุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หรือถั่วลิสงเพราะอาจมีการปนเปื้อนของสารพิษอะฟลาทอกซิน ยกเว้นจะมีการทำความสะอาดอย่างเหมาะสมก่อนนำมาบรรทุกหัวมันสำปะหลังและไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกปุ๋ยเคมีและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ชุดดินในเขตภาคกลางและภาคตะวันตก

สีดิน เนื้อดิน ชั้นส่วนหยาบ ความเป็นกรด-ด่าง และลักษณะทั่วไปของดินชุดต่างๆ รวบรวมไว้ใน ตารางที่ 10

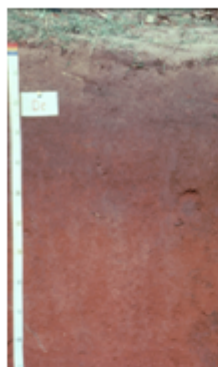
Bg**Cd****Ct**

ชื่อชุดดิน	บ้านจ้อง (Ban Chong)	ชัยบาดาล (Chai Badan)	จตุรัส (Chatturat)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง	ดำ / น้ำตาลดำ	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียว	เหนียว	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	ก้อนปูน/หินปูน	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5	7.0 - 8.0	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ลึกมาก	ปานกลาง ถึงชั้นหินพื้น	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	สีน้ำตาลแดงอยู่ในเขตอิทธิพลของ หินดินดาน(สีหินค่อนข้างเทาถึงสีเหลือง หรือเทา เป็นชั้น ๆ)	ดินเป็นสีดำหรืออาจเป็นสีเทาถึงสี เทาเข้มในดินล่างได้	อาจพบรอยแตกบริเวณผิวดินใน ฤดูแล้ง

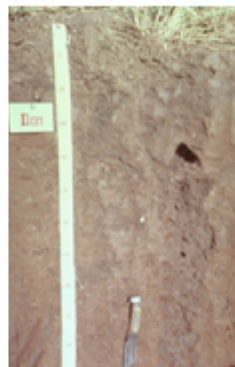
Ch**Ci****Cu**

ชื่อชุดดิน	เชียงคาน (Chiang Khan)	โชคชัย (Chok Chai)	จันทึก (Chan Tuk)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง	แดงเข้ม / แดงน้ำหมาก	สีจาง / เทาอ่อน / ชมพูอ่อน
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด	เหนียว	ทรายจัด
ชั้นส่วนหยาบ	ลูกรัง/ศิลาแลง	ไม่พบ	กรวดเหลี่ยมขาวใส
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5	4.5 - 5.5	5.5 - 6.5
ความลึกดิน	ตื้น ถึงชั้นกรวด	ลึกมาก	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินสีน้ำตาลแดงจากหินดินดาน มีกรวดลูกรังปะปนมาก	สีแดงคล้ำพบในเขตอิทธิพลหิน อัคนีสีเข้มเนื้อละเอียด	ดินทรายสลายตัวจากแกรนิต เนื้อหยาบ มีสีขีดจาง

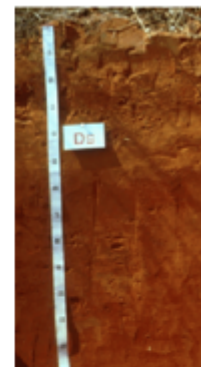
Dc

Don

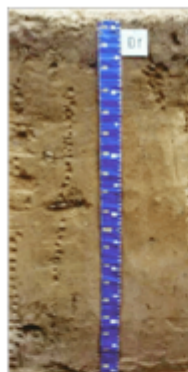

Ds

ชื่อชุดดิน	ดอนเจดีย์ (Don Jedee)	ดงยางเอน (Dong Yang En)	ด่านซ้าย (Dan Sai)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย	ร่วนปนทรายแข็ง	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก	ลึกมาก	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	เป็นดินตะกอนน้ำพามาทับถมบน ตะกอนเก่าของตะกอนรูปพัดหรือสัน ดินริมน้ำเก่า	เนื้อดินเหนียวขึ้นตามความลึก	เป็นดินที่สลายตัวจากหินทราย พบในบริเวณเขาหินทราย และในพื้นที่ราบบนเขาหินทราย

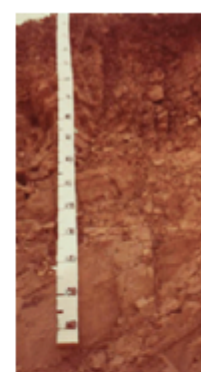
Dr

Hc

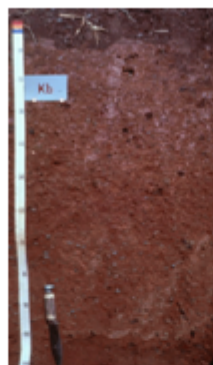

Hs

ชื่อชุดดิน	ดอนไร่ (Don Rai)	ห้างฉัตร (Hang Chat)	หินซ้อน (Hin Son)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	แดง / น้ำตาลแดง	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย	ร่วนปนทราย	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	กรวดเหลี่ยมขาวใส	ก้อนปูน/หินปูน
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5	4.5 - 5.5	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ลึกมาก	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น	ตื้น ถึงหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	เป็นดินร่วนปนทรายอาจพบก้อน เหล็กและแมงกานีสสะสมในดินล่าง	สีน้ำตาลแดงถึงเหลืองแดงพบใน เขตอิทธิพลของหินอัคนีเนื้อหยาบ สีจาง (แกรนิต)	พบชั้นส่วนหินปูนปะปนที่ผิว หน้าดิน

Kb

ชื่อชุดดิน	กบินทร์บุรี (Kabin Buri)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ลูกรัง/ศิลาแลง
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	เกิดจากหินดินดานพบกรวดลูกรัง ปะปนมาก

Ks

ชื่อชุดดิน	กำแพงแสน (Kamphaeng Saen)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทรายแป้ง
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเกลือแร่ไมก้าอยู่ตลอดหน้าตัด ของดินและมีก้อนหินปูนสะสม ขนาดเล็กปะปนอยู่ในดินชั้นล่าง

Kok

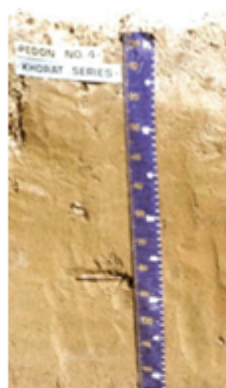
ชื่อชุดดิน	โคกปรือ (Khok Pru)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5
ความลึกดิน	ตื้น ถึงหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเศษหินของหินอัคนีสีเข้ม ปะปนจำนวนมากในดิน

Kp

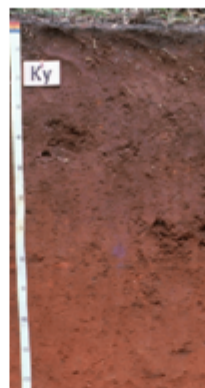
ชื่อชุดดิน	กำแพงเพชร (Kamphaeng Phet)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทรายแป้ง
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.
ลักษณะเฉพาะอื่น	เนื้อดินในตอนล่างจะมีความ เหนียวน้อยลงมักจะพบเกลือแร่ ไมก้าตลอดทุกชั้นดิน

Kt

ชื่อชุดดิน	โคราช (Korat)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบจุดประสีน้ำตาลแดงหรือสีเหลือง ปะปนในดินล่าง

Ky

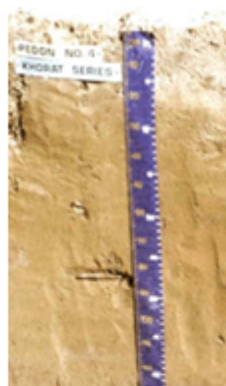
ชื่อชุดดิน	เขาใหญ่ (Khao Yai)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินบนเป็นดินสีน้ำตาลดินล่างเป็น ดินสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง

Lb

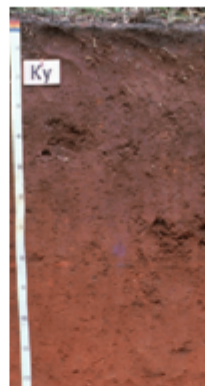
ชื่อชุดดิน	ลพบุรี (Lop Buri)
สีดิน	ดำ / น้ำตาลดำ
เนื้อดิน	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ก้อนปูน/หินปูน
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบรอยแตกที่ผิวหน้าดินในฤดู แล้งและอาจพบกรวดปูนเม็ด เล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไปในดิน

Kt

ชื่อชุดดิน	โคราช (Korat)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบจุดประสีน้ำตาลแดงหรือสีเหลือง ปะปนในดินล่าง

Ky

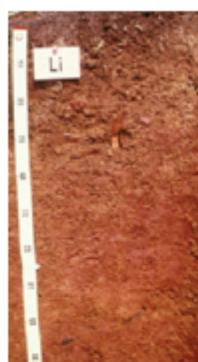
ชื่อชุดดิน	เขาใหญ่ (Khao Yai)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินบนเป็นดินสีน้ำตาลดินล่างเป็น ดินสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง

Lb

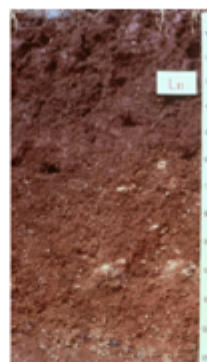

ชื่อชุดดิน	ลพบุรี (Lop Buri)
สีดิน	ดำ / น้ำตาลดำ
เนื้อดิน	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ก้อนปูน/หินปูน
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบรอยแตกที่ผิวหน้าดินในฤดู แล้งและอาจพบกรวดปูนเม็ด เล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไปในดิน

Li

Ln

Lo

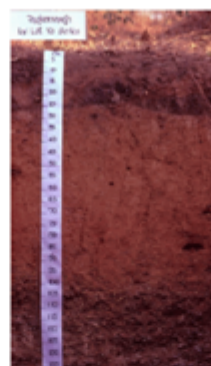

ชื่อชุดดิน	ลี (Li)	ลำนารายณ์ (Lam Narai)	เลย (Loei)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง	ดำ / น้ำตาลดำ	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด	เหนียว	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	เศษหิน	ก้อนปูน/หินปูน	กรวดเหลี่ยมขาวใส
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5	7.0 - 8.0	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ตื้น ถึงหินพื้น	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเศษหินที่ผิวหน้าดิน	อาจพบเศษหินปะปนในดิน	เป็นดินเหนียวจัดพบในพื้นที่ลาดชันปานกลางจากตะกอนหินแกรนิต

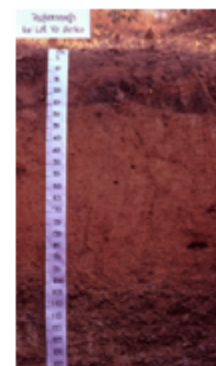
Ls

Ly

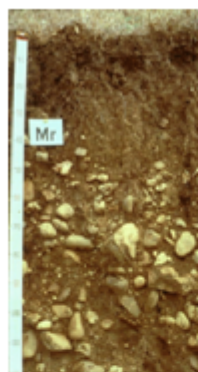

MI

ชื่อชุดดิน	ลำสนธิ (Lam Sonthi)	ลาดหญ้า (Lat Ya)	มวกเหล็ก (Muak Lek)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	เหนียว	ร่วน / ร่วนปนเหนียว	เหนียวปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	เศษหิน	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5	5.5 - 6.5
ความลึกดิน	ลึกมาก	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด	ตื้น ถึงหินพื้น
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวถึงดินเหนียวดินล่างสีลงไม่มีจุดประสีเหลืองและสีแดงพบก้อนหินปูนก้อนเหล็ก และแมงกานีสสะสม	เศษหินเป็นหินแข็งของหินดินดาน	มีเศษหินปะปนมาก

Mr

ชื่อชุดดิน	แม่ริม (Mae Rim)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ก้อนหินมน
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 – 5.5
ความลึกดิน	ตื้น ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ก้อนหินขนาดใหญ่ กลมมน

Ng

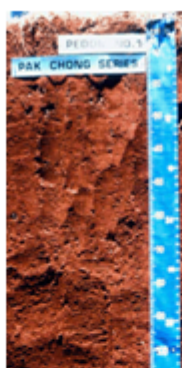
ชื่อชุดดิน	น้ำพอง (Nam Phong)
สีดิน	สีจาง / เทาอ่อน / ชมพูอ่อน
เนื้อดิน	ทรายจัด
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 – 6.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 100-150 ซม.
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินทรายจัด สีซีดจาง เนื้อดินทรายจัดไม่เกาะตัว

Nm

ชื่อชุดดิน	หนองมด (Nong Mot)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	กรวดเหลี่ยมขาวใส
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 – 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินเหนียว มีกรวดเหลี่ยมขาวใสปะปนอยู่ใน เนื้อดินตลอดหน้าตัดดินสลายตัว จากหินแกรนิตเนื้อหยาบ

Pc

ชื่อชุดดิน	ปากช่อง (Pak Chong)
สีดิน	แดงเข้ม / แดงน้ำหมาก
เนื้อดิน	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบภูเขาหินปูนซึ่งมีหน้าผาสูงชัน และอาจจะมียาอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

Phi

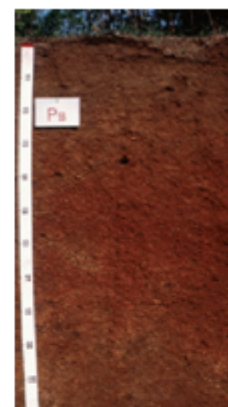

ชื่อชุดดิน	ไพศาลี (Phaisali)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ลูกรัง/ศิลาแลง
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินร่วนปนทราย มีกรวดลูกรังปะปน

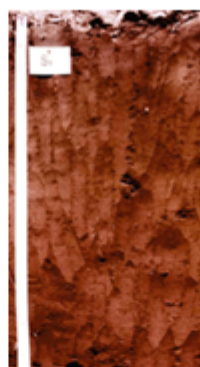
Png

ชื่อชุดดิน	โพนงาม (Phon Ngam)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ลูกรัง/ศิลาแลง
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	กรวดลูกรังเม็ดกลมมนหรือเป็น เศษหินที่ถูกเคลือบด้วยอนุภาค ของเหล็ก

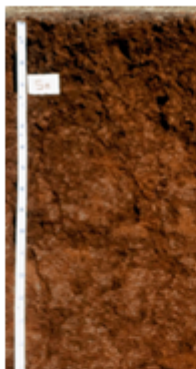
Pp**Pr****Ps**

ชื่อชุดดิน	โพนพิสัย (Phon Phisai)	ปราณบุรี (Pran Buri)	ภูชะนา (Phu Sana)
สีดิน	สีจาง / เทาอ่อน / ชมพูอ่อน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด	ร่วนปนทราย	ร่วนปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ลูกรัง/ศิลาแลง	ไม่พบ	กรวดเหลี่ยมขาวใส
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ตื้น ถึงชั้นกรวด	ลึกมาก	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินบนสีน้ำตาลปนเทา มีชั้นศิลาแลง ชั้นก่อนจะเป็นดินสีขาวมีจุดประสี แดงในดินล่าง	เป็นดินร่วนปนทรายที่เนื้อดินล่าง จะเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย	เกิดจากหินแกรนิตทำให้พบ กรวดเหลี่ยมขาวใสปะปนในเนื้อ ดิน

Sat**Si****Sk**

ชื่อชุดดิน	สมอทอด (Samo Thod)	สีคิ้ว (Sikhiu)	สกล (Sakon)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	แดงเข้ม / แดงน้ำหมาก	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	เหนียว	ร่วนปนทราย	ร่วนปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	ลูกรัง/ศิลาแลง	ลูกรัง/ศิลาแลง
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น	ลึกมาก	ตื้น ถึงหินพื้น
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ	พบจุดสีประช่วง 50-75 ซม.
ลักษณะเฉพาะอื่น	เกิดในเขตอิทธิพลของหินอัคนีสีเข้ม พวกหินบะซอลท์	พบเม็ดปูนที่ความลึกมากกว่า 100 ซม.	เป็นดินตื้นถึงชั้นศิลาแลงแข็ง เป็นแผ่นใหญ่

Sn

ชื่อชุดดิน	สูงเนิน (Sung Noen)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียว
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	สีน้ำตาลแดงอยู่ในเขตอิทธิพลของหินทรายแป้ง(เนื้อหินละเอียดเนื้อเนียนเหมือนแป้ง)

So

ชื่อชุดดิน	สบปราบ (Sop Prap)
สีดิน	ดำ / น้ำตาลดำ
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ตื้น ถึงหินพื้น
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเศษหินภายในความลึก 50 ซม. และพบก้อนหินปะปนอยู่ที่ผิวหน้าดิน

Sp

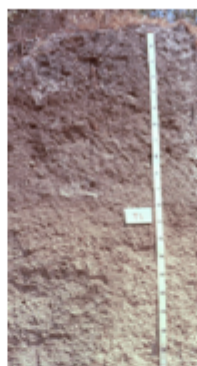
ชื่อชุดดิน	สันป่าตอง (San Pa Tong)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	เป็นดินร่วนหยาบปนทรายเนื้อดินมีลักษณะร่วนปนทรายตลอดทุกชั้นดิน

Suk

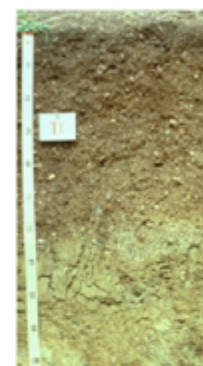
ชื่อชุดดิน	สติก (Satuk)
สีดิน	น้ำตาลสด / น้ำตาลเหลือง
เนื้อดิน	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินเป็นสีน้ำตาลเหลือง

Tk

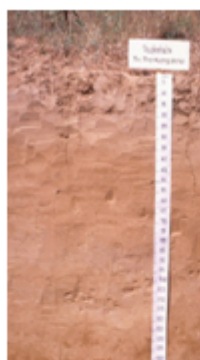
ชื่อชุดดิน	ตากลี (Takhli)
สีดิน	ดำ / น้ำตาลดำ
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ก้อนปูน/หินปูน
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0
ความลึกดิน	ตื้น ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	เป็นดินสีดำโครงสร้างดีอาจพบว่าเม็ดดินบนเป็นเม็ดกลมๆขนาดเมล็ดถั่วเขียว

TI

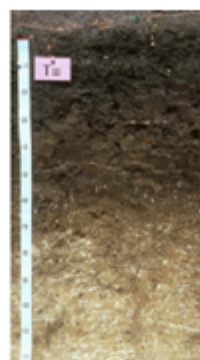

ชื่อชุดดิน	ท่าลี่ (Tha Li)
สีดิน	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียวปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5
ความลึกดิน	ปานกลาง ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเศษหินพวกหินอัคนีสีเข้มปะปนในเนื้อดิน

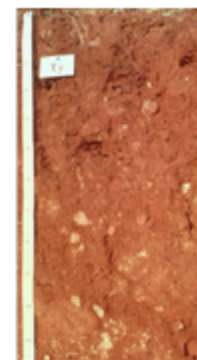
Tm

Tw

Ty

ชื่อชุดดิน	ท่าม่วง (Tha Muang)	ทับทิม (Thap Khwang)	ท่ายาง (Tha Yang)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ
เนื้อดิน	ทรายจัด	เหนียว	ร่วนปนกรวด
ชั้นส่วนหยาบ	ไม่พบ	ไม่พบ	เศษหิน
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0	7.0 - 8.0	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก	ลึก ถึงชั้นกรวดหรือหินพื้น	ตื้น ถึงชั้นกรวด
การพบจุดประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเกลือแร่ไมกาดลอดหน้าตัดดิน ล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง	เกิดในเขตอิทธิพลของหินตะกอน พวกหินดินดานและหินปูน	เป็นดินต้นพบเศษหินพวกหิน แปรจากหินดินดานปะปนอยู่ใน เนื้อดิน

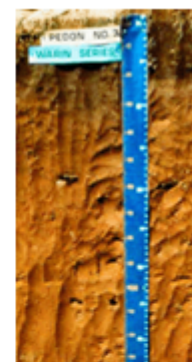
Wc

Wi

Wn

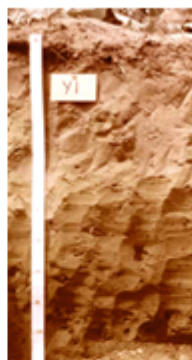

ชื่อชุดดิน	วังชมพู (Wang Chompu)	วังไฮ (Wang Hai)	วาริน (Warin)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	แดง / น้ำตาลแดง	แดง / น้ำตาลแดง
เนื้อดิน	เหนียว	เหนียว	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	ก้อนปูน/หินปูน	ไม่พบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	7.0 - 8.0	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ลึกมาก	ลึกมาก	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเหลืองมีก้อน ปูนปะปนอยู่ในเนื้อดินพบดินเหนียว ที่เป็นต่างมีปูนปะปนอยู่มากที่ระดับ ความลึกต่ำกว่า 80 ซม.	เป็นดินสีน้ำตาลแดงในดินบนและ สีจางลงในดินล่างและพบจุดประ อยู่ในหน้าตัดดิน	เป็นดินตะกอนน้ำพาทับถมอยู่ บนตะกอนน้ำเก่าระดับกลาง และระดับสูง

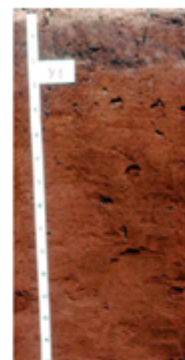
Ws

Yl

Yt

ชื่อชุดดิน	วังสะพุง (Wang Sapung)	ยางตลาด (Yang Talat)	ยโสธร (Yasothon)
สีดิน	น้ำตาล / น้ำตาลคล้ำ	น้ำตาลสด / น้ำตาลเหลือง	แดงเข้ม / แดงน้ำหมาก
เนื้อดิน	เหนียว	ร่วนปนทราย	ร่วนปนทราย
ชั้นส่วนหยาบ	เศษหิน	ไม่พบ	ไม่พบ
ความเป็นกรด-ด่าง	5.5 - 6.5	5.5 - 6.5	4.5 - 5.5
ความลึกดิน	ปานกลาง ถึงชั้นหินพื้น	ลึกมาก	ลึกมาก
การพบจุดประ	ไม่พบจุดสีประ	พบจุดสีประช่วง 75-100 ซม.	ไม่พบจุดสีประ
ลักษณะเฉพาะอื่น	พบเศษหินดินดานหรือหินแปรจากหินดินดานในดินล่าง	เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบตลอดชั้นดิน	สีดินเป็นสีแดงเข้มเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด